

Provedbeni program Općine Kršan

2021. - 2025.

Naziv dokumenta:

Provedbeni program Općine Kršan za razdoblje od 2021. do 2025. godine

Radni tim izrade dokumenta:

Roman Carić, mag.iur.

Glorija Fable, dipl. iur.

Vilma Stankić, inž.građ.

Dr. sc. Patricia Zanketić

Rita Licul Ilijević, dipl.oec.

SADRŽAJ

RIJEČ NAČELNIKA.....	1
UVOD.....	2
1. ANALIZA OKRUŽENJA.....	4
2. INSTITUCIONALNI OKVIR.....	13
3. RAZVOJNE MOGUĆNOSTI, OGRANIČENJA I POTREBE.....	16
3.1. Razvojne mogućnosti.....	16
3.2. Razvojna ograničenja.....	18
3.3. Razvojne potrebe.....	20
4. VIZIJA I PRIORITETI RAZVOJA.....	22
4.1. Opis strateških prioriteta.....	24
4.2. Mjere provedbenog programa.....	27
5. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA.....	53
6. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE.....	58

RIJEČ NAČELNIKA

Dragi sugrađani,

Provedbeni program za mandatno razdoblje od 2021. do 2025. godine donesen je krajem 2021. godine i predstavlja programski dokument kojim izvršno tijelo Općine definira smjer gospodarskog i društvenog razvoja naselja na području naše općine. Naravno, uzimajući u obzir sve naše razvojne potrebe i potencijale, ali i ograničenja.

U izazovnim vremenima globalne pandemije izazvane virusom COVID-19 zbog koje će i društveni i gospodarski oporavak biti ništa manje izazovan, pokušao sam ovim Programom kreirati konkretne mjere, definirati listu projekata, koji će ubrzati društveni i gospodarski oporavak naše Općine. Program predstavlja srednjoročni strateški dokument, a za njegovu uspješnu provedbu neophodan je posvećen rad općinskih tijela.

Kako bi Program bio provediv i konzistentan s već usvojenim strateškim razvojnim dokumentima, svaki prioritet, razvojni cilj i mjeru uskladio sam po načelu koherentnosti. Tako su Programom utvrđeni prioriteti budućeg razvoja sadržani u sljedećim prioritetnim područjima:

1. Razvoj konkurentnog, inovativnog i održivog gospodarstva,
2. Poboljšanje kvalitete infrastrukture, efikasno upravljanje prostorom i unaprjeđenje kvalitete života građana,
3. Zaštita i valorizacija prirodne i kulturne baštine.

Set definiranih ciljeva i pripadajućih mjera omogućiti će razvoj naše Općine u smjeru kojeg, vjerujem, želi svaki naš sugrađanin; učiniti Kršan modernom Općinom koja svoj razvoj temelji na sinergiji naših prirodnih ljepota, kulturne i prirodne baštine, poljoprivrede i malog i srednjeg poduzetništva i obrtništva.

Ovaj progresivni pristup razvoja rezultirati će povećanjem kvalitete i dostupnosti javnih usluga, olakšati svakodnevni život građana, privući nove investicije, diverzificirati lokalno gospodarstvo i privući mlade obitelji iz drugih krajeva Istre i ostatka Hrvatske.

U radu i provedbi ovog Programa voditi ću se načelima uključivosti i transparentnosti, a na njegovom ostvarenju raditi će sva općinska i javna tijela. Želim također uključiti svakog našeg sugrađanina, a pa ovim putem pozivam sve Vas koji stečenim znanjima, vještinama i kompetencijama možete dati svoj doprinos ostvarenju navedenih ciljeva da se pridružite.

Vaš Načelnik,

Roman Carić mag.iur.

UVOD

Provedbeni program je kratkoročni akt strateškog planiranja, od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, koji izrađuje i donosi izvršno tijelo JLP(R)S. Kao provedbeni akt strateškog planiranja lokalne i regionalne razine, ima za cilj osigurati upravnim tijelima JLP(R)S, ali i ostalim dionicama samoupravne jedinice, učinkovit i djelotvoran alat za provedbu posebnih ciljeva i prioriteta djelovanja te ostvarenje postavljene vizije razvoja.

Provedbeni program JLP(R)S donosi izvršno tijelo JLP(R)S za mandatno razdoblje, u pravilu na 4 godine.

Provedbenim programom JLS opisuje se i osigurava provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLS (ako je izrađen), odnosno provedba posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JP(R)S, kao i poveznica mjera s odgovarajućim stavkama u proračunu JLS (aktivnostima i projektima) na kojima je potrebno planirati sredstva za provedbu.

U skladu s odredbama Zakona o sustavu strateškog planiranja i upravljanja razvojem Republike Hrvatske („Narodne novine“ br. 123/17) izrada provedbenih programa je obavezna za jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave.

Provedbeni program JLP(R)S obavezno sadrži mjere definirane u akcijskom planu izrađenom u svrhu razrade provedbe posebnih ciljeva utvrđenih u planu razvoja JLP(R)S (ukoliko je primjenjivo). Akcijski plan za provedbu plana razvoja JLP(R)S se izrađuje ukoliko se nositelj izrade opredijeli za to, no izrada nije obavezna. S ciljem optimalnog i dugoročno održivog razvoja, Općina Kršan će u tekućoj godini ažurirati postojeći akcijski plan Općine Kršan za razdoblje od 2022. do 2027. godine

Za potrebe prilagodbe promjenama u prioritetnim javnim politikama, fiskalnom okruženju te drugim nepredviđenim okolnostima, provedbeni program JLP(R)S je moguće ažurirati jednom godišnje, odnosno prema utvrđenoj potrebi.

Obvezni sadržaj provedbenih programa propisan je Uredbom o smjernicama za izradu akata strateškog planiranja od nacionalnog značaja i od značaja za jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave (NN 89/2018).

Izradom provedbenih programa JLP(R)S osigurava se:

- ✓ ujednačeni pristup izradi i poboljšanje kvalitete akta,
- ✓ pravilna primjena odredbi zakonodavnog okvira kojim se uređuje priprema, provedba, praćenje provedbe i izvješćivanje o provedbi akata strateškog planiranja,
- ✓ primjena načela odgovornosti i usmjerenosti na rezultat, te načela održivosti, odnosno pravovremeno planiranje i osiguravanje sredstava potrebnih za

provedbu akata strateškog planiranja tijekom mandatnog razdoblja izvršnog tijela,

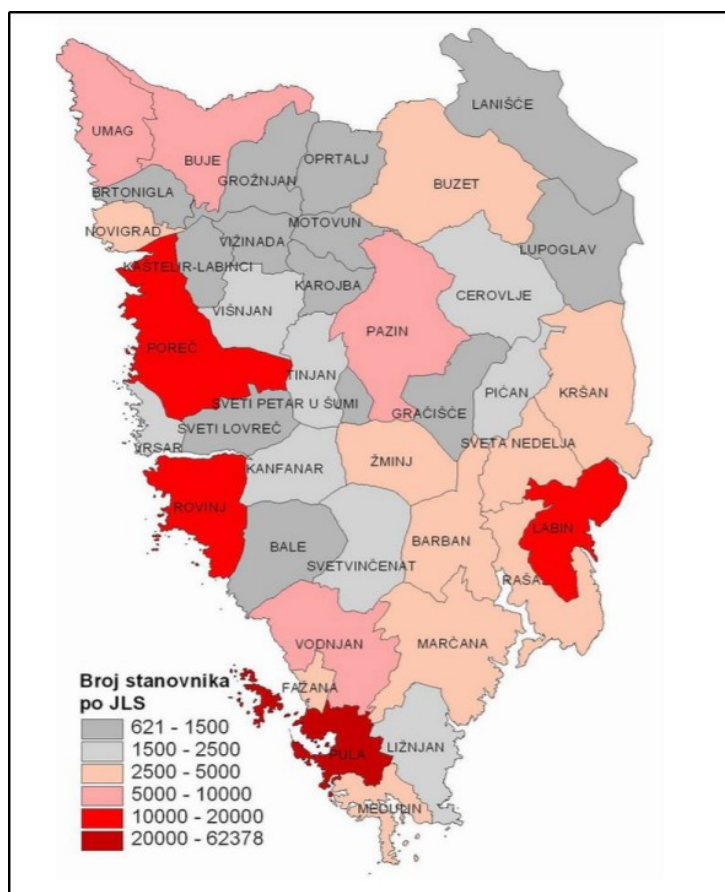
- ✓ jasna poveznica strateškog i proračunskog planiranja, odnosno pouzdana informacija o ostvarenosti planiranih rezultata i utrošenosti proračunskih sredstava,
- ✓ horizontalna i vertikalna usklađenost mjera u provedbenom programu, kao i povezanih programa i projekata, s razvojnim ciljevima i prioritetima Republike Hrvatske i Europske unije, odnosno poboljšava se spremnost jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za korištenje sredstava strukturnih i investicijskih fondova EU u provedbi programa i projekata JLP(R)S.

1. ANALIZA OKRUŽENJA

Istarski poluotok obuhvaća površinu od 3.476 četvornih kilometara. To područje dijele tri države: Hrvatska, Slovenija i Italija. Vrlo malen dio Istre, tek sjeverna strana Miljskoga poluotoka, pripada Republici Italiji. Slovensko primorje s Koparskim zaljevom i dijelom Piranskoga zaljeva do ušća rijeke Dragonje dio je Republike Slovenije. Najveći dio, ili 3.130 četvornih kilometara (90% površine), pripada Republici Hrvatskoj. Većina hrvatskog dijela poluotoka nalazi se u Istarskoj županiji, površine 2.820 četvornih kilometara, što je 4,98% ukupne površine Republike Hrvatske. Ostali dio administrativno-teritorijalno pripada Primorsko-goranskog županiji.

Administrativno je Istarska županija podijeljena na 41 teritorijalnu jedinicu lokalne samouprave odnosno na 10 gradova i 31 općinu.

Slika 1: Administrativna podjela Istarske županije

Općina Kršan obuhvaća prostor središnjeg dijela istočnog priobalnog područja Istarske županije. Smještena je između Kvarnerskog i Plominskog zaljeva, Plominske uvale, doline rijeke Raše, obronaka srednje Istre i područja Učke i uvale Brestova na obali mora. U tom području dominiraju dvije morfološke jedinice,

Čepičko polje i planinski masiv Učke, a među ostalim značajnijim obilježjima prostora ističe se Plominski zaljev koji se uvlači duboko u kopno.

Općina Kršan zauzima područje površine 124 km², što čini 4,4% ukupne površine Istarske županije. Na području općine nalaze se 23 statistička naselja i to: Kršan, Blaškovići, Veljaki, Lazarići, Boljevići, Čambarelići, Kožljak, Jesenovik, Nova Vas, Šušnjeвица, Letaj, Kostrčani, Lanišće, Zankovci, Polje Čepič, Zatka Čepič, Purgarija, Plomin, Plomin Luka, Stepčići, Vozilići, Zagorje i Potpićan.

Područje općine je najvećim dijelom prekriveno makijom ili kamenjarskim pašnjacima. Vegetacija ima submediteranska obilježja koja se polako mijenjaju s porastom apsolutne visine. Prevladavaju listopadne šume, dok su viši brdski predjeli i niži dijelovi Učke pokriveni šumom medunca i drugih hrastova s crnograbom. U najvišim dijelovima može se naići na primorske šume bukve. Izuzevši Čepičko polje, kvalitetnih je poljoprivrednih površina relativno malo, te se uglavnom radi o vrtovima, livadama, neobrađenim oranicama i vinogradima koji se nalaze u blizini naselja.

Reljefnu strukturu čine prostrani valoviti ravnjaci i nešto strmija obala, kompozitna dolina Raše sa pritocima te brdski masiv Učke. Polja su većinom prekrivena sivom zemljom i zemljom crvenicom.

Demografska kretanja

Aktivnosti i obilježja stanovništva na pojedinom području čine temelj njegova razvoja i središnji su element određivanja strateškog usmjerenja. Općinu Kršan čine 23 statistička naselja, u kojima je prema Popisu stanovništva iz 2011. obitavalo 2.951 stanovnika. Sukladno klasifikaciji ruralnih područja, Općina Kršan spada u skupinu značajnog ruralnog područja u kojem preko 50% stanovništva živi u ruralnim zajednicama.

U naselju Kršan, općinskom središtu, živi 238 stanovnika. Najveće naselje općine je Potpićan sa 513 stanovnika, zatim Vozilići sa 236 stanovnika, te Purgarija Čepič sa 228 stanovnika. S druge strane, u čak 12 statističkih naselja živi manje od 100 stanovnika sa Zankovcima kao najmanjim naseljem u kojem obitava svega 8 stanovnika. Prosječna gustoća naseljenosti iznosi 23,8 st/km² što je znatno ispod prosjeka Istarske županije koji iznosi 73,78 st/km².

Prosječna starost stanovnika na području općine Kršan iznosi 43 godine i nešto je viša od prosjeka županije koja se kreće na razini od 42,8 godina.

U dobnoj skupini od 20 do 49 godina nalazi se 41,6% stanovnika, zatim slijedi dobna skupina od 50 do 64 godine koja čini 24,15% stanovništva općine. Udio mladog stanovništva iznosi tek 15,4% dok je udio stanovništva starijeg od 65 godina 18,85%. Sukladno navedenim demografskim obilježjima, budućnosti se, također može očekivati nastavak negativnih tendencija demografskog razvoja.

Struktura stanovništva prema spolu ukazuje na podjednaki udio ženskog i muškog stanovništva, točnije na području Općine Kršan prebiva 1.468 muškaraca i 1.483 žena. No prisutan je nizak udio žena između 15 i 49 godina starosti u ukupnom

stanovništvu koji iznosi 22%, što predstavlja razvojno ograničenje, a odnosi se na smanjeni potencijal nataliteta što u konačnici može dovesti do nastavka depopulacije pojedinih naselja u općini.

Struktura stanovništva prema narodnosti pokazuje da u Općini Kršan prebiva 72,55% Hrvata, 7,35% Bošnjaka, 1,22% Srba, dok se 15,38% stanovnika opredijelilo za regionalnu pripadnost. Svi ostali pripadnici drugih narodnosti pojedinačno imaju udio manji od 1%, a čine ukupno 3,5% stanovništva općine.

Na području općine Kršan evidentirano je 1.046 kućanstava prosječne veličine tri člana. Najveći udio zauzimaju kućanstva sa 2 člana (235 kućanstava), zatim kućanstva sa četiri člana (227 kućanstava), te kućanstva sa tri člana (218 kućanstava). Značajan broj čine samačka kućanstva (223 kućanstva), dok je najmanji broj kućanstava sa 5 i više članova (119 kućanstava).

Analiza obrazovne strukture stanovništva zajedno s analizom dobne strukture predstavlja značajno demografsko obilježje relevantno za utvrđivanje budućih strateških pravaca razvoja, a posebice razvoja pojedinih gospodarskih i društvenih djelatnosti. Važno je istaknuti da 34,4% stanovnika nema adekvatan stupanj obrazovanja, odnosno stručnu spremu. Udio stanovnika koji ima završenu srednju školu iznosi 56%, dok je udio stanovnika sa završenim stručnim i sveučilišnim studijem 9,48%. Visok udio slabije obrazovanog stanovništva predstavlja ograničavajući čimbenik prilikom realizacije utvrđenih ciljeva razvoja općine, kako na području gospodarstva tako i u širem društvenom kontekstu.

Prirodni resursi

Područje općine karakteriziraju klimatska obilježja tipična za regiju u kojoj se nalazi, a to su suha, topla ljeta te blage i kišovite zime. Klimatske prilike pod značajnim su utjecajem reljefnih obilježja prostora. U uskom priobalnom pojasu jači su maritimni utjecaji koji se djelomično osjećaju i u Čepićkom polju, dok su kontinentalni utjecaji značajnije izraženi u predjelima općine koji se nalaze na većim nadmorskim visinama.

Osnovni meteorološki podaci pokazuju da se prosječne mjesečne količine oborina kreću između 72,8 mm u svibnju i 136,3 mm u studenom. Varijacije u prosječnim godišnjim temperaturama su manje i kreću se između 11,5°C i 13,1°C, dok prosječna godišnja temperatura iznosi 12,4°C. Prosječne mjesečne temperature se kreću između 3,6°C u siječnju i 21,9°C u srpnju. Na području općine dominiraju tipični vjetrovi za istarski poluotok, a to su sjeveroistočnjak (bura), jugoistočnjak (jugo) te istočni vjetar. Zastupljenost pojave bez vjetra je značajna te iznosi 143 dana godišnje.

Šire područje općine pripada slivu Raše, koji obuhvaća zapadni i južni dio površine između Plominskog zaljeva i lijeve obale Raše, jugoistočni dio Pazinskog bazena, jugoistočne brdske predjele Čičarije, jugozapadne padine Učke te dio Labinskog bazena. Važniji površinski tokovi su Boljunčica i Posert kao izvorišni dio rijeke Raše. Područje općine bogato je izvorima pitke vode. Najznačajniji su izvor Jaškovića koji

se nalazi u Potpićanskom polju, izvor Beka u Čepićkom polju, izvor Kožljak, Bubić jama, te izvor Plomin koji se nalazi na istočnoj strani Učke.

Zahvaljujući navedenim okolišnim značajkama područje općine Kršan bogato je raznolikom prirodnom baštinom. Na području općine Kršan nalaze se dva zaštićena područja:

- Park prirode Učka
- Značajni krajobraz Učka Jug

Zaštićenim područjem Značajni krajobraz Učka Jug upravlja *Javna ustanova Natura Histrica*. Područje ovog značajnog krajobraza obuhvaća površinu od 9,28 km² općine Kršan. Granica južnog dijela Učke ide po južnoj granici Parka prirode Učka, od lokaliteta Stabljevac do granice općine Kršan i Mošćenička Draga, po istoj granici do državne ceste Pula-Rijeka, istom cestom do lokaliteta Načinovići te na cca udaljenosti od 350 m iznad ceste motel Plomin-Plomin-Sv.Ivan-Vozilići (obilazeći lokalitet Goričica) i spaja se na lokalitet Stabljevac. Područje ima visoku krajobraznu vrijednost. S vrha Plominske gore izvanredan je pogled na Kvarner. Obronci su staništa rijetkih i ugroženih biljnih vrsta, iz kojih se izdvaja endem Istarski zvončić (*Campanula istriaca*), simbolična biljka starog grada Plomina. Pukotine stijena, špilje i jame, staništa su većeg broja šišmiša.

Poljoprivredne površine zauzimaju 2.867 ha ili 23,1% ukupne površine, a karakterizira ih plodno tlo koje je posebice izraženo na području Čepićkog polja. Bonitet ovog tla je prve kategorije, no da bi ono zadovoljilo standarde suvremene poljoprivredne proizvodnje moraju se poduzimati sve potrebne agrotehničke mjere pri njegovoj pripremi i obradi. Unatoč svojim kvalitativnim obilježjima, potencijalna kvaliteta zemljišta nije iskorištena pa je Čepićko polje nedovoljno izdašno i neisplativo za uzgoj većine poljoprivrednih kultura. Upravo se zbog toga, s obzirom na klimatološke uvjete i kvalitetu tla, nameće potreba sustavnijeg pokretanja uzgoja ratarskih, krmnih i povrtlarskih kultura kao i uzgoja njihova sjemena. Osim Čepićkog polja, u predjelima pod utjecajem kontinentalne klime postoje preduvjeti za uzgoj vinove loze i voćarskih kultura karakterističnih za umjereno kontinentalni pojas. Veći dio korištenog zemljišta (74,75%) u vlasništvu je korisnika, dok ostatak čini zemljište uzeto u zakup. U okviru ostalog zemljišta najveći dio otpada na šume i neobrađeno poljoprivredno zemljište. Nedovoljna iskorištenost potencijala Čepićkog polja i rascjepkanost poljoprivrednih zemljišta glavni su uzrok njegove nedovoljne iskorištenosti.

Kulturna baština

Na području općine Kršan nalazi se 20 registriranih nepokretnih i pokretnih (materijalnih) kulturnih dobara. Pet dobara pripadaju kategoriji kulturno-povijesna cjelina, 4 dobra pripadaju kategoriji sakralna graditeljska baština, 4 dobra pripadaju kategoriji sakralni/religijski predmeti, 3 dobra pripadaju kategoriji profana graditeljska baština, 1 dobro pripada kategoriji arheološka baština, 1 dobro pripada kategoriji

sakralno-profana graditeljska baština, 1 dobro pripada kategoriji arheološka građa, a 1 dobro pripada kategoriji glazbeni instrument.

S kulturno-povijesnog aspekta Kršan je najprepoznatljiviji po svom kaštelu unutar zidina Starog grada Kršana, u kojem je 1850. godine pronađen izvorni prijepis Istarskog razvoda. Riječ je o dokumentu autora popa Levca Križanića iz 1546. godine koji je pisan kurzivnom glagoljicom. Istarski razvod je prema mnogim hrvatskim povjesničarima i književnicima jedan od najznačajnijih srednjovjekovnih dokumenata jer se iz njega mogu nazrijeti obrisi društvenoga ustrojstva i gospodarske prilike, život seoske zajednice u srednjovjekovnoj Istri, te razvoj ljudskih prava u Istri i Hrvatskoj. Danas se čuva u Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu pod signaturom R 3677.

Na području općine Kršan nalazi se više dobara nematerijalne kulturne baštine koji nemaju formalni status zaštićenog kulturnog dobra, ali svojim značajem u mnogome doprinose nacionalnom kulturnom bogatstvu. Riječ je o sljedećim nematerijalnim kulturnim dobrima:

- ✓ Kršonski pir,
- ✓ Tradicionalna glazbala (mića sopela, vela sopela),
- ✓ Tradicijska jela (krafi),
- ✓ Vlaški jezik,
- ✓ Lokalni čakavski dijalekti.

Infrastruktura

Komunalna infrastruktura

Područje bivše općine Labin, koje je obuhvaćalo sadašnju općinu Kršan, opskrbljuje Vodovod Labin d.o.o. iz izvora Fonte Gaja, Kokoti, Plomin i Kožljak. Postojeći vodoopskrbni sustav je već danas iskorišten do maksimalnog kapaciteta pa, bez uključivanja novih izvora u dolini Raše i dodatne izgradnje vodoopskrbne mreže, nije moguće dopremiti nove značajnije količine vode.

Većina naselja na području općine Kršan nema izgrađen kanalizacijski sustav, već koriste septičke taložnice i upojne bunare s upuštanjem otpadnih voda u podzemlje. Naselje Plomin ima djelomično izgrađen razdjelni kanalizacijski sustav, koji se sastoji od kanalizacije sanitarno potrošnih voda (fekalna kanalizacija) i zasebnog sustava oborinske kanalizacije. Također, naselje Potpićan ima izveden lokalni sustav fekalne kanalizacije s uređajem za pročišćavanje. Prostornim uređenjem predviđeno je uređenje odvodnje otpadnih voda i izgradnja uređaja za pročišćavanje koji bi u dogledno vrijeme zamijenili septičke taložnice koje za posljedicu imaju zagađenje obalnog mora i podzemnih voda. U tijeku je priprema projekta aglomeracije Labinštine pa će se u narednom razdoblju značajno poboljšati stanje sustava odvodnje na području općine.

Komunalni i tehnološki otpad koji nastaje na području općine Kršan zbrinjava komunalno poduzeće „1. Maj“ Labin d.o.o., u kojem Općina Kršan ima vlasnički udio. U organizirani odvoz komunalnog otpada uključeno je 35 naselja na kojima se prikupi

približno 1.600 tona otpada godišnje. Neopasni tehnološki otpad također zbrinjava poduzeće „1. Maj“ u skladu s ugovornim odnosom s proizvođačem istog. Ostali neopasan i opasan otpad zbrinjava se putem ovlaštenih tvrtki.

Energetska infrastruktura općine Kršan obuhvaća sustav opskrbe električnom energijom i sustav plinoopskrbe. Svi potrošači napajaju se iz mreže Distributivnog područja Elektroistra Pula.

Obzirom da se u narednom razdoblju očekuje porast gospodarskih, stambenih i ostalih kapaciteta, sadašnji elektroenergetski kapaciteti morati će biti nadopunjeni novim. Prostornim planom predviđena je izgradnja 26 novih trafostanica s povećanim kapacitetom prijenosa (20kV) te stavljanje u uporabu trafostanice 110/35/10(20) Dubrova. Postepeno bi po područjima došlo do prelaska, najprije na 20 kV napon, a na kraju i na transformaciju 110/20 kV, čime sadašnje TS 35/10 (20) kV postaju TS 110/20 KV.

Telekomunikacijska infrastruktura trenutačno udovoljava potrebama stanovnika općine, iako se povećavaju zahtjevi za uvođenjem novih usluga i prijenosom sve većih količina informacija. Spomenuto iziskuje izgradnju telekomunikacijske i širokopojasne mreže koja će integrirati sve usluge.

Prometna infrastruktura

Cestovna mreža općine Kršan dobro povezuje sva naselja. Područjem općine prolazi državna cesta D21, koja predstavlja dionicu Jadranske turističke ceste od Opatijske rivijere do Plomina, te u nastavku državne ceste D48 i D66 koje prolaze od Vozilića preko Potpićna prema Pazinu. Na državnu cestu D48 vezuje se državna cesta D500 koja vodi prema sjevernijim dijelovima općine, odnosno povezuje Vranju, Šušnjevicu i Kršan. Kroz općinu prolaze još dvije županijske ceste od kojih jedna vodi prema Plomin Luci, a druga spaja naselja na jugu općine sa Vozilićima. Povezanost ostalih naselja u pojedinim predjelima općine mrežom lokalnih cesta može se ocijeniti zadovoljavajućom.

Općina Kršan nema izravnu željezničku vezu s ostatkom države, nego preko Republike Slovenije, što predstavlja jedan od problema kako na razini općine tako i Istarske županije u cjelini. Sukladno Odluci o razvrstavanju željezničkih pruga (NN 3/14) kroz područje obuhvata prolazi željeznička pruga za lokalni promet L213 Lupoglav-Raša. Navedena pruga dužine 52,4 km nije u funkciji.

Na području Općine Kršan određene su sljedeće luke otvorene za javni promet županijskog značaja:

- luka Brestova
- luka Plomin

U sklopu luka otvorenih za javni promet Brestova i Plomin dopušteno je obavljanje sljedećih djelatnosti:

- ukrcaj i iskrcaj putnika i vozila;
- privez i odvez trajekata izvan funkcije prijevoza;

- formiranje priveza za potrebe lokalnog stanovništva–komunalni vez.

Osim navedenog, u sklopu luke otvorene za javni promet Plomin dopušteno je formiranje vezova i iskrcajnih mjesta za potrebe ribarske flote.

Prije dvije godine izgrađeno je privezište brodica na lokaciji utjecanja Boljunčice u Plominski zaljev.

Društvena infrastruktura

Predškolski odgoj i obrazovanje utvrđeni su kao djelatnosti od posebnog državnog interesa te je shodno tome organizacija i financiranje istih prepuštena jedinicama lokalne samouprave i nadležnom ministarstvu. Na području općine djeluje Dječji vrtić „Kockica“ u Kršanu i sa odjeljenjem organiziranim u naselju Potpićan. Osnovnoškolsko obrazovanje organizirano je u sljedećim naseljima:

- ✓ Osnovna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 8. razreda) u Čepiću;
- ✓ Osnovna škola Vladimir Nazor (od 1. do 8. razreda) u Potpićnu;
- ✓ Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Kršanu;
- ✓ Područna škola Ivan Goran Kovačić (od 1. do 4. razreda) u Šušnjevicima;
- ✓ Područna škola Ivo Lola Ribar (od 1. do 4. razreda) u Vozilićima

Na području općine nema srednje škole pa učenici zbog blizine i organizacije prijevoza najčešće pohađaju škole u obližnjim gradovima (Labinu, Pazinu, Puli, Opatiji i Rijeci).

U Potpićnu također djeluje podružnica Osnovne glazbene škole Matke Brajše Rašana iz Labina.

Studenti s područja općine Kršan pohađaju visokoškolske ustanove diljem Hrvatske, a najviše:

- ✓ Sveučilište u Puli,
- ✓ Sveučilište u Rijeci,
- ✓ Sveučilište u Zadar,
- ✓ Sveučilište u Zagrebu,
- ✓ Veleučilište u Rijeci.

Zbog sve većih potreba za odgovarajuće obrazovanom radnom snagom koja će biti glavni nositelj razvoja, Općina Kršan pristupila je stipendiranju učenika srednjih škola i studenata područja općine, te je u tom smislu donesen *Pravilnik o dodjeljivanju stipendija učenicima i studentima*.

Sustavom zdravstvene zaštite obuhvaćen je niz mjera koje za cilj imaju zaštitu, unapređenje i vraćanje zdravlja stanovnicima određenog prostora. Organizirana primarna zdravstvena zaštita, kao ambulanta opće medicine i stomatološka ordinacija, na području općine postoje jedino u naselju Potpićan, ali uslijed slabe povezanosti dijelova općine s ovim naseljem, dio je ljudi primoran na traženje zdravstvene zaštite u drugim središtima izvan općine. Tako se primarna zdravstvena

zaštita uglavnom ostvaruje u obližnjem Labinu dok se bolničko liječenje ostvaruje u bolnicama u Rijeci i Puli.

Sustavom socijalne skrbi osigurava se i ostvaruje pomoć za zadovoljenje osnovnih životnih potreba socijalno ugroženih osoba te nemoćnih i drugih osoba kojima je ta pomoć potrebna, a nisu u mogućnosti ostvariti dostatna sredstva svojim radom ili prihodom od imovine i drugih izvora. Općina Kršan donijela je *Odluku o socijalnoj skrbi* kojom su utvrđeni korisnici skrbi, uvjeti, kriteriji, način i postupak za ostvarivanje prava kao i sama prava iz socijalne skrbi.

Navedenom odlukom podržava se i rad brojnih društvenih udruga koje se bave humanitarnim radom, socijalnim uslugama i drugim društveno korisnim aktivnostima.

Od kulturnih društava na području općine Kršan najznačajnije i najaktivnije je društvo KUD Ivan Fonović Zlatela.

Očuvanju kulturne baštine, tradicije i običaja kršanskog kraja značajno doprinose i KUD Kršanski Ilijani, te Udruga Spod Učku.

Na području općine postoji nekoliko sportskih klubova u okviru kojih se realiziraju različite sportske aktivne među kojima dominira nogomet. Sportske aktivnosti realiziraju se putem nogometnih klubova Potpićan - Učka 72 i Plomin.

Na području općine još djeluju boćarski klubovi Učka, Kršan, Potpićan, Šušnjeвица i Stepčići, Streljačko društvo Učka Šušnjeвица i Sportsko ribolovno društvo Plomin.

Gospodarstvo

Dostignuti stupanj gospodarskog razvoja prvenstveno je rezultat niza materijalnih i društvenih čimbenika, ali i povijesnih događaja koji su obilježili prostor općine. Opći gospodarski razvoj općine Kršan determiniran je u prvom redu raspoloživim prirodnim resursima eksploatacijom kojih je došlo do razvoja lučkih i industrijskih kapaciteta.

Prema recentnom izvješću FINA-e na području općine Kršan posluju 83 poduzetnika koja zapošljavaju 527 stanovnika.

Promatrano prema gospodarskoj djelatnosti na području općine Kršan najveći broj poduzetnika (24 poduzetnika) posluje u djelatnosti *G) Trgovina na veliko i malo; popravak motornih vozila i motocikala*, zatim slijede poduzetnici u djelatnostima: *C) Prerađivačka industrija* (10 poduzetnika), *A) Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo* (10 poduzetnika) i *I) Djelatnost pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane* (10 poduzetnika). Najmanji broj poduzetnika bilježi se kod djelatnosti *J) Informacije i komunikacije* (1 poduzetnik) i *R) Umjetnost, zabava, rekreacija* (1 poduzetnik).

Na području općine Kršan registriran je 81 aktivni obrt. Obrtnici s područja općine Kršan obavljaju različite proizvodne, prerađivačke i uslužne djelatnosti. Najveći broj obrta (11 obrta) bavi se proizvodnim zanatstvom (uglavnom proizvodnja i montaža drvene, aluminijske i PVC stolarije). Zatim slijede obrtnici koji pružaju usluge prijevoza (10 obrtnika), ugostitelji (10 obrtnika) i trgovci (9 obrtnika). Građevinske

usluge i usluge održavanja i uređenja/popravaka (električari, vodoinstalateri i sl.) pruža ukupno 13 obrtnika dok usluge popravka i održavanja motornih vozila pruža 6 obrtnika. Od ostalih djelatnosti najzastupljenije su intelektualne usluge (knjigovodstvene, računovodstvene i savjetodavne), a pruža ih 7 obrtnika.

Na prostoru općine Kršan ekonomski značaj imaju poljoprivreda i stočarstvo. Na području općine Kršan zabilježeno je 99 poljoprivrednih gospodarstava od čega 91 OPG, 4 obrta, 3 trgovačka društva i 1 zadruga, a djeluju na 1.148,16 ha. Stočarstvom se bavilo 58 poljoprivrednih gospodarstava sa 1.961 grlom (85,8% čine goveda, 12,7% ovce, ostalo 1,5%). Najveći udio poljoprivrednih površina zasijan je ratarskim kulturama (kukuruz i ječam) i travolikom stočnom hranom (lucerna, djetelina, trava i sl.). Maslinici se prostiru na 6,58 ha, a voćnjaci na 12,3 ha (kruške i jabuke). Ostala raspoloživa poljoprivredna površina većinom se koristi za različite povrtlarske kulture (jagode, lubenice, dinje, češnjak, krumpir, salata, bundeva i dr.

Od ostalih poljoprivrednih djelatnosti važno je istaknuti 6 poljoprivrednih gospodarstava koji raspolažu sa 342 košnice.

Turizam za Kršan ima sve značajniju ulogu pa se kontinuirano ulaže u turističku ponudu. Posljedično, smještajnu ponudu na području općine Kršan karakterizira snažan rast i razvoj koji se ogleda u povećanju broja iznajmljivača, broja postelja i kvalitete smještajne ponude. Prevladavaju smještajne jedinice u apartmanima, sobama i kućama za odmor. Potrebno je naglasiti da je u posljednjih nekoliko godina u funkciju stavljeno više od 50 luksuznih kuća za odmor, koje su značajno utjecale na povećanje ukupnog smještajnog kapaciteta, ali i njegove kvalitete. Krajem 2018. godine na području općine Kršan registrirano 148 privatnih iznajmljivača koji raspolažu sa 780 stalnih postelja, s mogućnošću povećanja smještajnog kapaciteta pomoćnim posteljama na cca 1.000 postelja. Hotelski smještaj u ukupnom broju smještajnih jedinica čini tek 2,6% udjela (1 hotel sa 20 stalnih postelja). Iako je globalna pandemija COVID-19 negativno utjecala na turistički promet u 2021. godini, Kršan bilježi respektabilne turistički promet. Tako je zabilježeno 7.793 turističkih dolazaka (u 2019. bilježi se 8.963 dolazaka) i 62.367 turističkih noćenja (u 2019. bilježi se 70.300 noćenja).

2. INSTITUCIONALNI OKVIR

Općina Kršan jedinica je lokalne samouprave osnovana i ustrojena te zadužena za obavljanje nadležnosti i poslova propisanih Zakonom o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi (*NN 33/01, 60/01, 129/05, 109/07, 125/08, 36/09, 36/09, 150/11, 144/12, 19/13, 137/15, 123/17, 98/19, 144/20*). Tijela Općine Kršan su:

- Općinsko vijeće (predstavničko tijelo)
- Općinski načelnik (izvršno tijelo).

Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi propisuje da gradovi u svom samoupravnom djelokrugu obavljaju poslove lokalnog značaja kojima se neposredno ostvaruju potrebe građana, a koji nisu Ustavom ili zakonom dodijeljeni državnim tijelima, a odnos se na:

- ✓ uređenje naselja i stanovanje,
- ✓ prostorno i urbanističko planiranje,
- ✓ komunalno gospodarstvo,
- ✓ brigu o djeci,
- ✓ socijalnu skrb,
- ✓ primarnu zdravstvenu zaštitu,
- ✓ odgoj i osnovno obrazovanje,
- ✓ kulturu, tjelesnu kulturu i sport,
- ✓ zaštitu i unapređenje prirodnog okoliša,
- ✓ protupožarnu zaštitu i civilnu zaštitu,
- ✓ promet na svom području,
- ✓ te ostale poslove sukladno posebnim zakonima.

Rad općinske uprave organiziran je kroz Jedinostveni upravni odjel kojim upravlja pročelnica Jedinostvenog upravnog odjela.

Općina Kršan prosječno zapošljava 14 djelatnika. Rad općinske uprave organiziran je kroz Jedinostveni upravni odjel, kojim upravlja pročelnica JUO. Unutar JUO kroz

ustrojstvene jedinice (odsjeke) obavljaju se poslovi po pojedinom području rada. Tako su ustrojena ukupno četiri odsjeka:

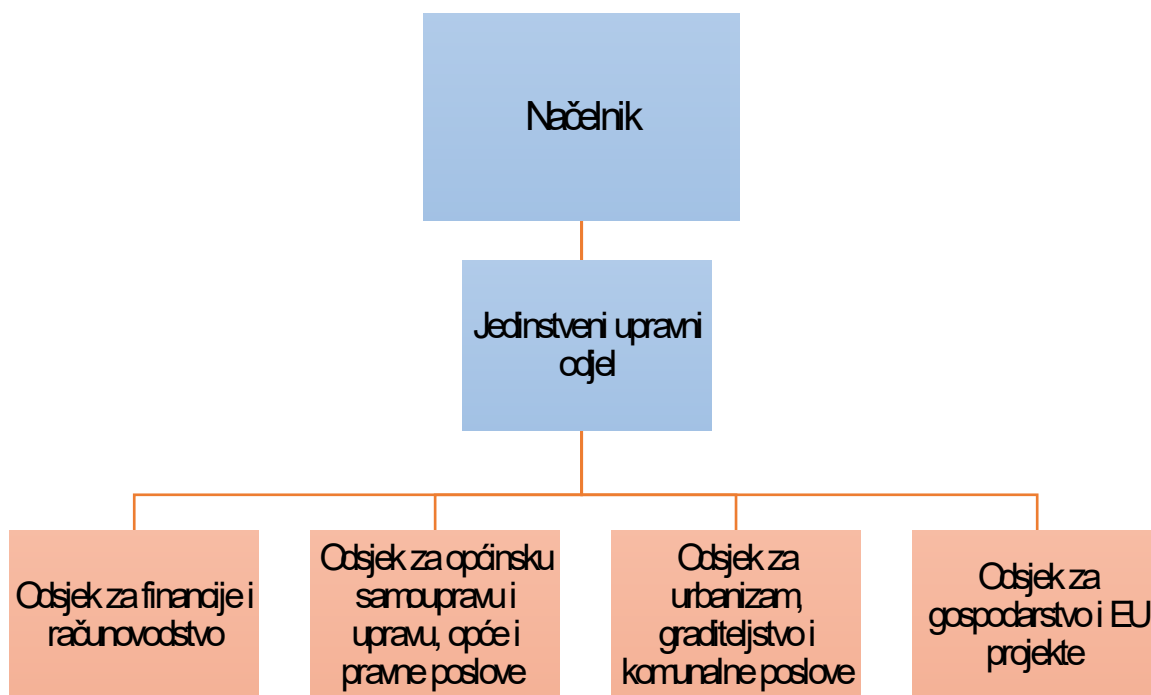
Odsjek za financije i računovodstvo - U Odsjeku za financije i računovodstvo obavljaju se poslovi: razreza i naplate prihoda koji pripadaju Općini, izrada plana proračuna, izvršenje proračun, te izrada završnog obračuna proračuna, poslovi vezani za evidenciju prihoda i rashoda proračuna, vođenje knjigovodstvenih evidencija, poslovi obračuna plaća djelatnika, dužnosnika, vijećnika, te članova radnih tijela Općine Kršan, izrada mjesečnih i godišnjih statističkih izvješća, poslovi vezani uz naplatu potraživanja i prisilnu naplatu, te drugi poslovi vezani za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za općinsku samoupravu i upravu, opće i pravne poslove – U Odsjeku za općinsku samoupravu i upravu, opće i pravne poslove obavljaju se pravni, savjetodavni, protokolarni i administrativni poslovi iz nadležnosti Općine, odnosno obuhvaćaju: pravne, savjetodavne, protokolarne i administrativne poslove u svezi sa djelokrugom rada Općinskog vijeća, Općinskog načelnika i njihovih radnih tijela, sudjelovanje u izradi akata za Općinsko vijeće i općinskog načelnika, poslove općinske samouprave i uprave u vezi s neposrednim sudjelovanjem građana u odlučivanju o lokalnim poslovima o neposrednog utjecaja na njihov život i rad, imovinsko-pravne poslove iz nadležnosti Općine, pravne i savjetodavne poslove iz djelokruga rada Odjela, poslove vezane uz zakup poslovnog prostora u vlasništvu Općine Kršan, poslove vezano uz provođenje programa raspolaganja poljoprivrednim zemljišta u vlasništvu države, poslove vezane uz provođenje programa socijalne skrbi, prijem i otprema pošte, arhivske poslove, održavanje prostora, te druge poslove, te druge poslove vezane za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove - U Odsjeku za urbanizam, graditeljstvo i komunalne poslove obavljaju se sljedeći poslovi: priprema, izrada i donošenje dokumenata prostornog uređenja na području Općine Kršan, valorizacija prirodnog i graditeljskog nasljeđa, poslovi uređenja naselja, izgradnje i održavanja objekata i uređaja komunalne infrastrukture, komunalnih i drugih uslužnih djelatnosti, poslovi u svezi gospodarenja stambenim i poslovnim prostorom u vlasništvu Općine Kršan, poslovi u svezi uređenja naselja, održavanja čistoće, čuvanja i korištenja javnih površina, poslovi dani u nadležnost temeljem odredaba Zakona o komunalnom gospodarstvu, poslovi vezani uz zaštita okoliša, te drugi poslovi vezani za djelatnosti u nadležnosti ovog Odsjeka, a koji su utvrđeni Zakonom i odlukama Općinskog vijeća i Općinskog načelnika.

Odsjek za gospodarstvo i EU projekte - U Odsjeku za gospodarstvo i EU projekte obavljaju se poslovi: pripreme i izrade projekata, te koordinacije aktivnosti za kandidiranje projekata za kohezijske i strukturne fondove Evropske unije, pripreme i izrade projekata, te koordinacije aktivnosti za kandidiranje projekata za nacionalne fondove i subvencije, provedba projekata, promidžbe obrtništva i poduzetništva te poslovnog okruženja, i dr.

Organigram 1: Organigram Općine Kršan

3. RAZVOJNE MOGUĆNOSTI, OGRANIČENJA I POTREBE

Općina Kršan je s vrijednošću indeksa razvijenosti 107,649 svrstana u VII. skupinu i rangirana je kao 65. najrazvijenija jedinica lokalne samouprave u Republici Hrvatskoj (od ukupno 556 jedinica lokalne samouprave). Unatoč relativno visokom stupnju razvijenosti u usporedbi s drugim hrvatskim krajevima, i dalje postoje brojne potrebe za unaprjeđenje osnovne infrastrukture, poduzetničkog okruženja, javnih usluga i kvalitete života lokalnog stanovništva.

3.1. Razvojne mogućnosti

Razvojne mogućnosti Općine Kršan proizlaze iz raspoloživih razvojnih potencijala i prisustva pozitivnih eksternih čimbenika.

U narednoj tablici prikazane su razvojne mogućnosti Općine Kršan prema ključnim područjima.

Tablica 1: Razvojne mogućnosti i potencijali Općine Kršan prema ključnim područjima

Područje	Razvojne mogućnosti i potencijali
Prirodni resursi	<ul style="list-style-type: none">✓ Bogati i raznoliki prirodni resursi (morska obala, Plominski zaljev, padine Učke i Plominska gora)✓ Prostorna i biološka raznolikost✓ Povoljni klimatski uvjeti za razvoj održive poljoprivrede (ribarstvo, stočarstvo, voćarstvo, povrtlarstvo, ljekovito bilje)✓ Vodni resursi (Bubić jama, izvori Kožjak i Plomin)✓ Stanovništvo koje posjeduje "kulturu rada"✓ Društvena tolerancija✓ Mogućnost korištenja poticajnih i bespovratnih sredstava RH i EU fondova u svrhu zaštite prirodnih resursa i okoliša
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none">✓ Neposredna blizina ključne cestovne

	<p>prometnice Istarski Y koji će u bližoj budućnosti biti u punom profilu autoceste</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ Blizina dvije morske luke (Rijeka i Pula) ✓ Udaljenost do zračne luke Pula kapaciteta 1.000.000 putnika godišnje je tek 50-ak km ✓ Udaljenost od zračne luke Rijeka je također 50-ak km ✓ Zadovoljavajuće stanje javne komunalne infrastrukture ✓ Mogućnost korištenja poticajnih i/ili bespovratnih sredstava RH i EU fondova za rješavanje ključnih prometnih, komunalnih i ostalih infrastrukturnih problema
<p>Društvena infrastruktura i socijalni kapital</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ 2 osnovne škole na području Općine Kršan (Čepić, Potpićan) i područna škola Vozilići (1.-4. razr.) ✓ Novi dječji vrtić ✓ Neposredna blizina srednje škole u Labinu ✓ Postojanje zadovoljavajuće primarne zdravstvene zaštite ✓ Veliki broj udruga i društava iz svih društvenih područja (sport, kultura, humanitarne aktivnosti...) ✓ Razvijena socijalna skrb za potrebite ✓ Brojne kulturne i turističke manifestacije u organizaciji TZ Kršan i KUD "Ivan Fonović Zlatela" ✓ Bogata materijalna i nematerijalna kulturna baština ✓ Mogućnost korištenja poticajnih i/ili bespovratnih sredstava RH i EU fondova za izgradnju i poboljšanje društvene infrastrukture, poboljšanje društvenih i socijalnih usluga, razvoj civilnog društva i dr.
<p>Gospodarstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Izgrađena proizvodno-poslovna zona Kršan-Istok ✓ Tradicija proizvodno-prerađivačkih djelatnosti ✓ Razvijeno i dobro diferencirano obrtništvo ✓ Konkurentna i tržišno prepoznatljiva poljoprivredna gospodarstva, a posebno u sektoru stočarstva, mljekarstva i siraštva ✓ Mogućnost razvoja više selektivnih oblika turizma i produljenja turističke sezone ✓ Visok stupanj pripremljenosti kapitalnih projekata socio-ekonomske valorizacije kulturne i prirodne baštine ✓ Mogućnost korištenja poticajnih i/ili

	bespovratnih sredstava RH i EU fondova za poboljšanje poduzetničke infrastrukture i poduzetničkih investicija (u gotovo svim gospodarskim djelatnostima)
--	--

3.2. Razvojna ograničenja

Razvojna ograničenja Općine Kršan proizlaze iz lokalnih ograničenja i prisustva negativnih eksternih čimbenika.

U narednoj tablici prikazana su razvojna ograničenja Općine Kršan prema ključnim područjima.

Tablica 2: Razvojna ograničenja Općine Kršan prema ključnim područjima

Područje	Razvojna ograničenja
Prirodni resursi	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Negativni demografski trendovi ✓ Odljev mladog obrazovanog stanovništva ✓ Nedovoljno prilagođene i efikasne mjere zaštite okoliša ✓ Nepostojanje sustava navodnjavanja vrijednog poljoprivrednog resursa Čepić polja ✓ Sporo donošenje i provođenje strateških i razvojnih planova ✓ Prisutnost za zdravlje ljudi i okoliš potencijalno opasnih gospodarskih subjekata (TE Plomin i Rockwool) ✓ Nedovoljno efikasne javne institucije u provođenju zakona i uredbi ✓ Sporo donošenje ključnih dokumenata na razini regionalne i državne vlasti potrebnih za apliciranje projekata prema EU fondovima
Infrastruktura	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Loša prometna povezanost između naselja Općine Kršan ✓ Nedovršena vodoopskrba ✓ Nedovršen sustav otpadnih voda ✓ Nepostojanje sustava navodnjavanja poljoprivrednog zemljišta (Čepić polje) ✓ Nepotpuna dokumentacija za razvoj infrastrukturnih projekata ✓ Nedovoljno jak institucionalni kapacitet nadležnih javnih institucija kroz prizmu pomoći pripreme i provedbe infrastrukturnih projekata od regionalnog i lokalnog značaja

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Održavanje i izgradnja novih državnih i županijskih cesta nije u skladu s prometnim opterećenjem istih ✓ Veliki broj crnih točaka u prometu i nezaštićenih pješačkih prijelaza
<p>Društvena infrastruktura i socijalni kapital</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nedostatan kapacitet dječjeg vrtića i predškolskog obrazovanja ✓ Nepostojanje kvalitetnog programa zaštite materijalne i nematerijalne kulturno povijesne baštine ✓ Nedovoljan broj kadrova za zdravstvenu i socijalnu zaštitu ✓ Slaba ponuda društvenih i kulturnih sadržaja; posebno za mlade ✓ Nedovoljan broj sportskih objekata (igrališta i dvorane) ✓ Nedostatni izvori financiranja projekata u kulturi, sportu i obrazovanju ✓ Ovisnost Općine Kršan i svih socio-ekonomskih dionika o TE Plomin ✓ Odnos nadležnih institucija koje se nadležne za zaštitu i očuvanje kulturno povijesne baštine prema lokalnoj vlasti i gospodarstvu ✓ Spora priprema, izrada i donošenje važnih strateških dokumenata nadležnih institucija RH ali i regionalne vlasti ✓ Loša i neprimjerena zakonska rješenja koja su vezana za revitalizaciju kulturne baštine ✓ Negativne eksternalije razvoja turizma i globalizacije koje se očituju kroz gubitak identiteta i tradicije
<p>Gospodarstvo</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nepostojanje inkubacijske infrastrukture i programa za start-up poduzetnike ✓ Ovisnost Općine Kršan i svih socio-ekonomskih dionika o TE Plomin ✓ Nedovoljno diferencirana lokalna ekonomija ✓ Nedovoljno iskorišteni poljoprivredni resursi ✓ Nekonkurentno lokalno tržište rada ✓ Neusklađenost odgojno-obrazovnih programa s potrebama lokalnog gospodarstva ✓ Mali broj eko-poljoprivrednih gospodarstava ✓ Nepovoljan utjecaj prisutnosti TE Plomin u prostoru općine na razvoj turizma ✓ Nedovoljno jaka sinergija turizma i ostalih gospodarskih djelatnosti ✓ Negativni demografski trendovi

3.3. Razvojne potrebe

Razvojne potrebe Općine Kršan organski su povezane sa strateškim prioritetima razvoja Općine, prethodno definiranim u važećim strateškim dokumentima i akcijskom planu Općine Kršan. Također predstavljaju izazov jer njihova realizacija ne ovisi isključivo o Općini i institucijama nego i o spremnosti na suradnju svih lokalnih dionika (poduzetnika, obrtnika, poljoprivrednika, OCD-ova, građana). Razvojne potrebe sadržane su u potrebi poboljšanja kvalitete i dostupnosti javnih dobara i usluga, zaustavljanju negativnih demografskih trendova, poboljšanju kvalitete poduzetničkog okruženja, diverzifikaciji lokalnog gospodarstva i ublažavanju negativnih učinaka politike dekarbonizacije, očuvanju prirodnih resursa i zaštiti okoliša i dr.

Upravljati raspoloživim prostorom i aktivirati nevalorizirane

okoliš, a razvoj temeljiti na načelima održivog razvoja

Uzgojiti komunalne i prometne infrastrukture

Identificirati pametna rješenja kroz proces digitalizacije i zelenih

Uspostaviti demografske mjere na lokalnoj razini

Uvećati broj zaposlenih na lokalnom tržištu rada s upisnim kvotama, obrazovnim politikom stipendiranja

Uvećati efikasnost i produktivnost lokalnog gospodarstva

Uvećati prihode od turizma kroz bolju suradnju i sinergiju s ostalim delatnostima

Uvećati dostupnost i kvalitetu zdravstvenih, socio-zdravstvenih, socijalnih i usluga stanovništvu

Uvećati kapacitet Općinskog proračuna

Uvećati komunikaciju s građanima i udrugama potaknuti stvaranje pozitivnih društvenog povjerenja i kohezije.

4. VIZIJA I PRIORITETI RAZVOJA

Vizija predstavlja opći i dugoročan cilj ukupnog razvoja lokalne zajednice. Ona integrira sve ono čime Općina Kršan raspolaže i što će ostaviti u nasljeđe budućim generacijama; očuvan okoliš, razvijenu komunalnu i poduzetničku infrastrukturu, materijalnu i nematerijalnu kulturnu baštinu, te društvenu i socijalnu koheziju.

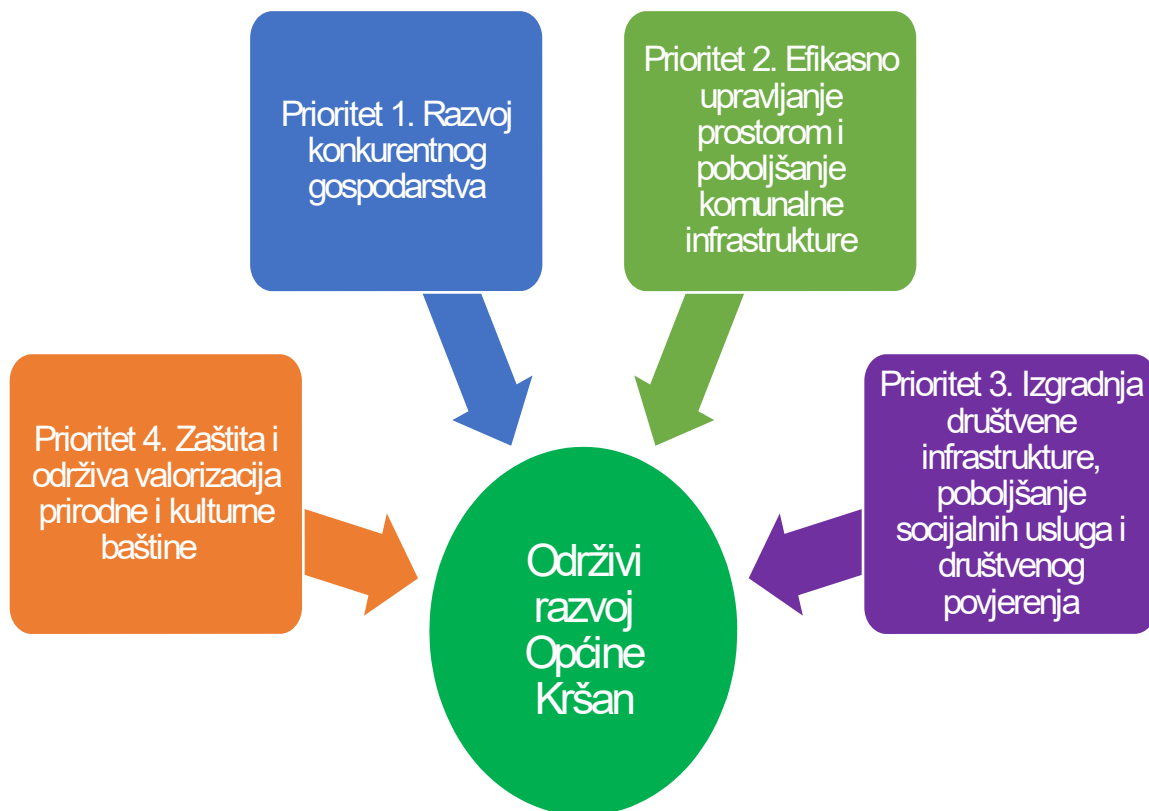
Vizija ovog provedbenog programa sadržana je u sljedećem:

Općina Kršan je općina zadovoljnih žitelja u kojoj je visok životni standard, u kojoj se rađa sve više djece i koja svoj razvoj ostvaruje u uvjetima pametnog, održivog i uključivog razvoja

U viziji razvoja istaknuti su raspoloživi razvojni potencijali Općine Kršan koji zbog različitih internih i eksternih čimbenika do danas nisu bili u optimalnoj mjeri ekonomski i društveno valorizirani. Stavljanjem u funkciju raspoloživih resursa i potencijala omogućit će se ubrzan društveni i gospodarski razvoj, a održivim korištenjem osnažit će se stabilan i dugoročan rast i razvoj.

Glede uloge Općine Kršan u doprinosu ostvarenja vizije potrebno je naglasiti da živimo u uvjetima tržišne ekonomije pa se od Općine ne može očekivati rješavanje gospodarskih i socijalnih problema izgradnjom tvornica i otvaranjem radnih mjesta u proizvodnji, a kako se radilo u nekim prošlim vremenima.

Na Općini je da sukladno zakonskim i proračunskim mogućnostima stvori neophodne uvjete za nove investicije i nova radna mjesta, poboljša postojeće i uvede nove socijalne i društvene programe, te kontinuirano radi na poboljšanju kvalitete života svojih građana. Navedeno se ostvaruje kroz poboljšanje komunalne i poduzetničke infrastrukturu, provođenje različitih poticajnih programa i mjera, očuvanje prirodnih resursa i jačanje društvene i socijalne kohezije, temeljenih na povjerenju. Tako iz vizije razvoja proizlaze sljedeći prioriteti razvoja.

Dakle, analizom razvojnih potreba, a uzimajući u obzir razvojne mogućnosti i ograničenja, definiraju se četiri prioriteta usmjerenja razvoja Općine Kršan:

- ✓ Prioritet 1. Razvoj konkurentnog gospodarstva
- ✓ Prioritet 2. Efikasno upravljanje prostorom i poboljšanje komunalne infrastrukture
- ✓ Prioritet 3. Izgradnja društvene infrastrukture, poboljšanje socijalnih usluga i društvenog povjerenja
- ✓ Prioritet 4. Zaštita i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine

Prioriteti Provedbenog programa u potpunosti su koherentni razvojnim ciljevima strateških dokumenata Općine Kršan.

4.1. Opis strateških prioriteta

U nastavku su opisani strateški prioriteti.

Prioritet 1. Razvoj konkurentnog gospodarstva

Razvoj konkurentnog gospodarstva ovisi o nizu čimbenika na koje Općina Kršan, u skladu sa svojim ograničenim proračunskim mogućnostima i zakonskim ovlastima može utjecati. Zato je neophodno identificirati smjernice gospodarskog razvoja koji će biti usklađen s mogućnostima, željama i potrebama svih društvenih grupa. Predmetni strateški cilj rezultat je analize stanja svih relevantnih čimbenika gospodarskog razvoja i razvoja gospodarstva po načelima održivog razvoja. Za održivi razvoj gospodarstva potrebno je raditi na poboljšanju poslovnog okruženja kroz aktivnosti i mjere koje podrazumijevaju jačanje osnovne poduzetničke infrastrukture (poslovne zone, poduzetnički inkubatori i sl.), razvijenu osnovnu infrastrukturu (komunalnu i prometnu), konkurentno tržište rada, učinkovitu lokalnu javnu upravu, programe poticanja razvoja poduzetništva i obrtništva, poticanje umrežavanja poduzetnika s ciljem stvaranje usluga i proizvoda veće dodane vrijednosti i/ili zajedničkog nastupa na tržištu, privlačenje novih investicija i dr. Osim razvoja poduzetničke infrastrukture i stvaranja pozitivnog poslovnog okruženja u promišljanju razvoja potrebno je uvažavati ne samo ekonomske, već i socijalne i okolišne kriterije. Ovo je posebno važno u manjim sredinama i prostorima s bogatom i očuvanom prirodnom baštinom i prirodnim resursima kao što je slučaj Općine Kršan gdje su ovi resursi osnova budućeg razvoja.

Na području općine Kršan u kontekstu proračunskih prihoda najvažnija gospodarska grana je proizvodnja električne energije. Zahvaljujući radu TE Plomin, Općina Kršan ostvaruje visoke razine proračunskih prihoda. S druge strane postojanje TE Plomin u prostoru negativno utječe na razvoj gospodarskih grana koje imaju najveći razvojni potencijal, a riječ je o turizmu, poljoprivredi i jednostavnim prerađivačkim djelatnostima MSP-a. Također je važno istaknuti da je EU krenula s realizacijom politike dekarbonizacije koja će u narednom razdoblju rezultirati smanjenjem proizvodnje električne energije TE Plomin i konačno uvjetovati njeno zatvaranje do 2030. godine. Smanjenje poslovnih aktivnosti i potpuni prestanak rada TE Plomin uzrokovat će kroz ekonomski udar na lokalno gospodarstvo, proračun Općine i lokalnu zajednicu.

Obzirom na navedeno, Općina mora u narednom razdoblju stvoriti preduvjete diverzifikacije i razvoja lokalnog gospodarstva. Razvojni potencijali diverzifikaciju usmjeravaju aktivnosti na poticanje razvoja poljoprivrede, inovacijskih tehničko-tehnoloških MSP-ova i cjelogodišnjeg turizma.

U okviru Prioriteta 1 definiraju se sljedeći posebni ciljevi:

- ✓ Posebni cilj 1.1, - Potaknuti diverzifikaciju lokalnog gospodarstva kroz poticanje razvoja poljoprivrede i turizma, te privlačenje novih investicija
- ✓ Posebni cilj 1.2. - Maksimizirati koristi od turizma kroz bolju suradnju i sinergiju s ostalim gospodarskim djelatnostima
- ✓ Posebni cilj 1.3. - Uskladiti potrebe lokalnog tržišta rada s upisnim kvotama, obrazovnim smjerovima i politikom stipendiranja

Prioritet 2. Efikasno upravljanje prostorom i poboljšanje komunalne infrastrukture

Preduvjet dugoročno održivog razvoja svake jedinice lokalne samouprave je efikasno upravljanje prostorom sukladno načelima održivosti, pri čemu je posebnu pozornost potrebno posvetiti prostornom planiranju, upravljanju općinskom imovinom i redovitom održavanju javnih dobara.

Kvalitetna društvena i komunalna infrastruktura preduvjet je učinkovitog i konkurentnog gospodarstva, te odgovarajuće razine kvalitete života građana. Suvremeni razvojni trendovi i način življenja zahtijevaju dodatna ulaganja u izgradnju neadekvatne i nedovoljno izgrađene komunalne infrastrukture, posebice prometa, sustava vodoopskrbe, odvodnje i sustava gospodarenja otpadom.

Energetsku infrastrukturu potrebno je razvijati u smjeru povećanja korištenja obnovljivih izvora energije, te učinkovitog korištenja energije u skladu s načelima održivog razvoja i zaštite okoliša.

U okviru Prioriteta 2 definiraju se sljedeći posebni ciljevi:

- ✓ Posebni cilj 2.1. Učinkovitije upravljati raspoloživim prostorom i aktivirati nevalorizirane prostorne resurse
- ✓ Posebni cilj 2.2. Očuvati prirodu i okoliš
- ✓ Posebni cilj 2.3. Poboljšati kvalitetu komunalne infrastrukture
- ✓ Posebni cilj 2.4. Poboljšati kvalitetu prometne infrastrukture

Prioritet 3. Izgradnja društvene infrastrukture, poboljšanje socijalnih usluga i društvenog povjerenja

Očekivana i potrebna razina kvalitete života građana, te zadovoljenje njihovih potreba zahtijeva ulaganja u izgradnju i obnovu infrastrukture u području odgoja i obrazovanja, zdravstva, kulture, socijalne skrbi, sigurnosti itd.

Društvena infrastruktura podrazumijeva sadržaje koji su u funkciji unaprjeđenja odgoja i obrazovanja, zdravstva i socijalne zaštite, kulture, te sporta i rekreacije. Općina Kršan je prije nekoliko godina izgradila novi dječji vrtić i osnovala vlastitu ustanovu koja njime upravlja pa uzimajući u obzir i stanje osnovnoškolskih objekata, može se zaključiti da je odgojno obrazovna infrastruktura na području općine Kršan zadovoljavajuća. Za unaprjeđenje odgojno obrazovne infrastrukture u narednom razdoblju potrebno je izvršiti adaptaciju i nadogradnju dječjeg vrtića, sukladno novim potrebama korisnika i odredbama DPS-a. Općina će unaprijediti postojeće programe stipendiranja učenika i studenata.

Za poboljšanje socijalne skrbi i socijalne inkluzije potrebno je jačanje društvene infrastrukture kroz izgradnju dnevnog centra/boravka za osobe starije životne dobi i izgradnju doma umirovljenika i uvođenje programa pomoći njege u kućanstvima osobama starije životne dobi.

Za poboljšanje kulturne i društvene ponude potrebno je opremiti i staviti u funkciju kulturni centar u Kršanu.

Za poboljšanje sportsko-rekreacijske infrastrukture potrebno je izgraditi novu sportsku dvoranu u naselju Potpićan, biciklističke staze, tematske trim staze, outdoor teretane, te urediti dječja igrališta u svim naseljima na području općine

Za sprječavanje depopulacije područja općine u narednom razdoblju neophodno je poboljšati postojeće i uvesti nove poticajne demografske mjere.

Osim društvenih sadržaja potrebno je povećati razinu društvenog povjerenja, što se postiže boljom komunikacijom svih lokalnih dionika, a posebno povećanjem transparentnosti rada lokalne samouprave.

U okviru Prioriteta 3 definiraju se sljedeći posebni ciljevi:

- ✓ Posebni cilj 3.1. Poboljšati dostupnost i kvalitetu odgojno-obrazovnih, zdravstvenih, socio-zdravstvenih, socijalnih i društvenih usluga stanovništvu
- ✓ Posebni cilj 3.2. Demografske mjere na lokalnoj razini
- ✓ Posebni cilj 3.3. Kroz bolju komunikaciju s građanima i OCD-ovima (posebno s mladima) potaknuti stvaranje pozitivnih odnosa, društvenog povjerenja i kohezije
- ✓ Posebni cilj 3.4. Izraditi i implementirati pametna rješenja kroz proces digitalizacije i zelenih javnih usluga

Prioritet 4. Zaštita i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine

Općina Kršan u narednom razdoblju svoj društveni i gospodarski razvoj temelji na načelima održivog razvoja. Održivi razvoj podrazumijeva očuvanje okoliša i održivo korištenje prostora i raspoloživih resursa (prirodnih i kulturnih) koje je potrebno očuvati za buduće naraštaje. Zato je uz efikasno upravljanje prostorom neophodno provoditi mjere i aktivnosti očuvanja okoliša, te prirodne i kulturne baštine.

Raspoloživi resursi kulturne baštine poput: srednjovjekovnih kaštela Kršan i Kožljak, starogradske jezgre Plomina, brojnih sakralnih objekata i arheoloških lokaliteta ukazuju na bogatstvo i potencijal razvoja ovog kraja kroz njihovu valorizaciju. Važno je istaknuti da valorizacija mora biti održiva kako bi se postigao potpuni pozitivni socio-ekonomski učinak.

Uz kulturne resurse, Općina Kršan obiluje i resursima prirodne baštine od kojih vrijedi izdvojiti Park prirode Učka, Čepičko polje, jedinstvene krajobrase i plaže. Kao i kod kulturne baštine, modeli valorizacije moraju biti sukladni načelima održivog razvoja.

U okviru Prioriteta 4 definiraju se sljedeći posebni ciljevi:

- ✓ Posebni cilj 4.1. Očuvati kulturno-povijesno nasljeđe Kršana i valorizirati ga sukladno načelima održivosti
- ✓ Posebni cilj 4.2. Očuvati okoliš i prirodnu baštinu Kršana, a valorizaciju temeljiti na načelima održivog razvoja

4.2. Mjere provedbenog programa

Mjera je skup međusobno povezanih aktivnosti i projekata kojom se izravno ili neizravno ostvaruje posebni cilj utvrđen u planu razvoja JLP(R)S.

Razlikujemo dvije osnovne vrste mjera kojima se izravno ostvaruje pojedini posebni cilj:

- 1) Reformske mjere: pod kojima podrazumijevamo provedbu aktivnosti i procesa koji će rezultirati određenim sistemskim promjenama i poboljšanjima koja imaju značajni utjecaj i dugotrajni učinak na funkcioniranje gospodarstva, unaprjeđenje strukture institucija, učinkovitije upravljanje i usmjerenije vođenje javne politike samoupravne jedinice. Ovim mjerama na odgovarajućem mjestu u predlošku za izradu provedbenog programa dodjeljujemo oznaku „R“.

- 2) Investicijske mjere: pod kojima podrazumijevamo provedbu programa/projekta za koje se očekuje da će donijeti korisne rezultate u smislu rasta i razvoja samoupravne jedinice, unutar opsega definiranih ciljeva. Ovim mjerama na odgovarajućem mjestu u predlošku za izradu provedbenog programa dodjeljujemo oznaku „I“.

Osim mjera kojima izravno doprinosimo provedbi posebnih ciljeva razlikujemo i mjere koje ne doprinose izravno ostvarenju posebnih ciljeva no neizravno podupiru provedbu reformskih i investicijskih mjera odnosno povezani posebni cilj.

Navedene mjere utvrđuju se za osiguravanje redovnog djelovanja upravnih tijela samoupravne jedinice odnosno za potrebe provedbe poslova koje, u skladu s odredbama Zakona o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi i ukoliko je primjenjivo, odredbama drugih zakona, izvršavaju JLP(R)S u svom samoupravnom djelokrugu.

Takve mjere nazivamo „Ostale mjere“ i njima se na odgovarajućem mjestu u predlošku za izradu provedbenog programa dodjeljuje oznaka „O“.

Tablica 3: Pregled mjera Provedbenog programa

Prioritet	Posebni cilj	Mjera
Prioritet 1. Razvoj konkurentnog gospodarstva	Posebni cilj 1.1. Potaknuti diverzifikaciju lokalnog gospodarstva kroz poticanje razvoja poljoprivrede i turizma, te privlačenje novih investicija	Mjera 1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture
		Mjera 1.1.2. Razvoj turističke infrastrukture
		Mjera 1.1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede
	Posebni cilj 1.2. Maksimizirati koristi od turizma kroz bolju suradnju i sinergiju s ostalim gospodarskim djelatnostima	Mjera 1.2.1. Izgradnja institucionalnog okvira za gospodarsku suradnju
		Mjera 1.2.2. Program poticanja razvoja MSP-ova i lokalne suradnje
	Posebni cilj 1.3. Uskladiti potrebe lokalnog tržišta rada s upisnim kvotama, obrazovnim smjerovima i politikom stipendiranja	Mjera 1.3.1. Program stipendiranja srednjoškolaca i studenata za deficitarna zanimanja

Prioritet 2. Efikasno upravljanje prostorom i poboljšanje komunalne infrastrukture	Posebni cilj 2.1. Učinkovitije upravljati raspoloživim prostorom i aktivirati nevalorizirane prostorne resurse	Mjera 2.1.1. Usklađenost prostornog planiranja s potrebama razvoja
		Mjera 2.1.2. Strateško planiranje razvoja
	Posebni cilj 2.2. Očuvati prirodu i okoliš	Mjera 2.2.1. Praćenje stanja u okolišu i sprječavanje onečišćenja
		Mjera 2.2.2. Učinkovito gospodarenje otpadom
		Mjera 2.2.3. Poticanje korištenja OiE i poboljšanja EnU
	Posebni cilj 2.3. Poboljšati kvalitetu komunalne infrastrukture	Mjera 2.3.1. Ulaganje u sustav vodovoda i odvodnje
		Mjera 2.3.2. Ulaganje u elektrifikaciju i javnu rasvjetu
		Mjera 2.3.3. Ulaganje u ostalu komunalnu infrastrukturu
	Posebni cilj 2.4. Poboljšati kvalitetu prometne infrastrukture	Mjera 2.4.1. Ulaganje u cestovnu infrastrukturu
		Mjera 2.4.2. Ulaganje u pomorsku infrastrukturu
		Mjera 2.4.3. Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu
	Prioritet 3. Izgradnja društvene infrastrukture, poboljšanje socijalnih usluga i društvenog povjerenja	Posebni cilj 3.1. Poboljšati dostupnost i kvalitetu odgojno-obrazovnih, zdravstvenih, socio-zdravstvenih, socijalnih i društvenih usluga stanovništvu
Mjera 3.1.2. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti usluga socijalno osjetljivim skupinama		
Mjera 3.1.3. Poboljšanje socio-zdravstvenih usluga		
Mjera 3.1.4. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga		

		Mjera 3.1.5. Pобољшanje sportsko-rekreacijske infrastrukture
	Posebni cilj 3.2. Demografske mjere na lokalnoj razini	Mjera 3.2.1. Pronatalitetne mjere
		Mjera 3.2.2. Mjere za mlade obitelji
	Posebni cilj 3.3. Kroz bolju komunikaciju s građanima i OCD-ovima (posebno s mladima) potaknuti stvaranje pozitivnih odnosa, društvenog povjerenja i kohezije	Mjera 3.3.1. Povećanje interesa mladih za aktivnim sudjelovanjem u kreiranju i provedbi razvojnih politika
		Mjera 3.3.2. Transparentnost rada Općine Kršan
Posebni cilj 3.4. Izraditi i implementirati pametna rješenja kroz proces digitalizacije i zelenih javnih usluga	Mjera 3.4.1. Digitalizacija lokalne javne uprave	
Prioritet 4. Zaštita i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine	Posebni cilj 4.1. Očuvati kulturno-povijesno nasljeđe Kršana i valorizirati ga sukladno načelima održivosti	Mjera 4.1.1. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene kulturne baštine
		Mjera 4.1.2. Očuvanje lokalnog identiteta
	Posebni cilj 4.2. Očuvati okoliš i prirodnu baštinu Kršana, a valorizaciju temeljiti na načelima održivog razvoja	Mjera 4.2.1. Održiva valorizacija prirodne baštine

Prioritet 1. Razvoj konkurentnog gospodarstva

Posebni cilj 1.1. Potaknuti diverzifikaciju lokalnog gospodarstva kroz poticanje razvoja poljoprivrede i turizma, te privlačenje novih investicija

Posebni cilj 1.1. Potaknuti diverzifikaciju lokalnog gospodarstva kroz poticanje razvoja poljoprivrede i turizma, te privlačenje novih investicija - Snaga lokalnog gospodarstva odražava kvalitetu i konkurentnost poduzetničkog okruženja. Poduzetništvo i poljoprivreda u Hrvatskoj općenito nisu dovoljno konkurentni, a početak rješenja ovog problema je podizanje razine konkurentnosti poduzetničkog okruženja kroz izgradnju poslovne infrastrukture i usluga za poduzetnike, smanjenje financijskih i administrativnih tereta, ubrzavanje procedura, povećanje dostupnosti financijskih sredstva, te izobrazbu poduzetnika i njihovih zaposlenika. Osnovu predstavlja postojanje kvalitetne i moderne infrastrukture koja omogućuje rad različitih gospodarskih djelatnosti. Gotovo 70% lokalnog gospodarstva izravno ovisi o radu TE Plomin i uspjehu turističke sezone. Sukladno raspoloživim razvojnim mogućnostima u mandatnom razdoblju pristupiti će se stvaranju preduvjeta diverzifikacije gospodarstva kroz poticanje razvoja poljoprivrede i poboljšanje poduzetničkog okruženja za nove investicije.

Mjera 1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture

Općina Kršan je na površini od cca 10,7 ha započela izgradnju Proizvodno-poslovne zone Kršan. Navedena površina trebala bi zadovoljiti potrebe lokalnog poduzetništva za ovim tipom poduzetničke infrastrukture. U 2022. godini očekuje se završetak izgradnje i opremanja Proizvodno-poslovne zona Kršan. Do kraja mandatnog razdoblja planira se aktivacija svih raspoloživih parcela. U Zoni se planira izgradnja poduzetničkog centra u sklopu kojeg će raditi centar za preradu samoniklog i ljekovitog bilja. Na području naselja Potpićan planira se izgradnja i opremanje Tehnološko-inovacijskog inkubatora, a dinamika pripreme i implementacije projekta ovise o alokaciji Fonda za pravednu tranziciju. Za upravljanje poduzetničkom infrastrukturom planira se osnivanje poduzetničko-potporne institucije.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Aktivirana površina Proizvodno-poslovne zone Kršan</i>	0	7 ha

<i>Kapacitet inkubatora</i>	<i>poduzetničkih</i>	0	24
<i>Broj poduzeća</i>		83	103
<i>Broj zaposlenih</i>		527	600

Mjera 1.1.2. Razvoj turističke infrastrukture

Turizam je sve značajnija gospodarska djelatnost Kršana pa je održavanje postojeće javne turističke infrastrukture i izgradnja nove, svakako prioritet ulaganja i proračunske potrošnje. Izgradnja atraktivnih kulturno-turističkih objekata poput Kaštela Kršan, Kaštela Kožljak, Plomina, uređenje postojećih i izgradnja novih plaža, uređenje šetnica i parkova tek je dio aktivnosti povezanih s ulaganjem u razvoj javne turističke infrastrukture. Za turističku ponudu koriste se i druga javna dobra, poput, biciklističkih i pješačkih staza, vidikovaca, trim staza, sportskih igrališta, itd. Premda se značajan broj navedenih društvenih sadržaja financira u okviru drugih mjera, važno je istaknuti potrebu ulaganja u ove sadržaje i kroz prizmu razvoja turizma. Dakle, u okviru predmetne mjere provode se aktivnosti pokrivene drugim mjerama ulaganja u društvenu infrastrukturu i aktivnosti izravnog ulaganja u nove turističke sadržaje.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj uređenih plaža</i>	2	3
<i>Broj javnih objekata namijenjenih turističkim sadržajima</i>	0	3
<i>Broj uređenih vidikovaca</i>	3	7
<i>Trajanje turističke sezone (u danima)</i>	100	130
<i>Broj turističkih dolazaka</i>	7.793	11.000
<i>Broj turističkih noćenja</i>	62.367	85.500

Mjera 1.1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede

Za razvoj poljoprivrede osnovu predstavljaju: izgradnja sustava navodnjavanja poljoprivrednih površina u Čepićkom polju, poticaji za povećanje eko-poljoprivrednih proizvoda, proaktivna pomoć u uspostavi suradnji s drugim gospodarskim djelatnostima (prvenstveno turizmom i ugostiteljstvom).

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Površina poljoprivrednih površina pod sustavom navodnjavanja</i>	0	350 ha
<i>Broj poduzetnika</i>	83	103
<i>Broj OPG-ova</i>	99	110

Posebni cilj 1.2. Maksimizirati koristi od turizma kroz bolju suradnju i sinergiju s ostalim gospodarskim djelatnostima

Posebni cilj 1.2. Maksimizirati koristi od turizma kroz bolju suradnju i sinergiju s ostalim gospodarskim djelatnostima - Zahvaljujući izgradnji i poboljšanju turističke infrastrukture, te jačanju privatne inicijative, turizma ima sve veći značaj za razvoj Kršana. Danas u turističkoj ponudi prevladava standardna ponuda sunca, mora i plaže uz dodatne aktivnosti koje priliče ljetnoj sezoni. Tako turizam, kao i u ostalim jadranskim destinacijama, karakterizira izrazita sezonalnost, pa trajanje turističke sezone gotovo u potpunosti ovisi o atmosferskim prilikama i rasporedu kalendara blagdana. Uzimajući u obzir sve ono čime Kršan raspolaže (čisto more i prekrasne plaže, bogata i očuvana kulturna i sakralna baština, biološka raznolikost područja, šetnice i biciklističke staze koje vode na atraktivne lokacije jedinstvenog krajobraza, kvalitetna enogastronomska ponuda koja se temelji na kvalitetnim maslinovim uljima, sirevima, divljači, ribi i morskim plodovima itd.) u mandatnom razdoblju nužno je pristupiti diferencijacije turističke ponude kroz bolju suradnju svih gospodarstvenika i stvaranju novih turističkih proizvoda. Uz navedeno, Općina će nastaviti sa ulaganjem u razvoj javne turističke infrastrukture, a kroz suradnju s TZ Općine Kršan poticati prepoznatljivost i izvrsnost turističkih proizvoda.

Mjera 1.2.1. Izgradnja institucionalnog okvira za gospodarsku suradnju

Za potrebe razvoja i maksimizaciju koristi od turizma osnovat će se lokalna DMC agencija (eng. *destination management company*), čiji su osnovni zadatci: upravljanje obnovljenim kaštelima i interpretativnim centrima; povezivanje lokalnih poduzetnika, obrtnika, poljoprivrednika, iznajmljivača s ciljem poboljšanja postojećih i razvoja novih turističkih proizvoda; kreiranje novih manifestacija i događanja;

promocija i brendiranje destinacije i dr. Mjera podrazumijeva i aktivnosti redovnih programa sufinanciranja razvoja turizma i rada TZ Općine Kršan.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj zaposlenih u DMC-u</i>	0	10
<i>Broj posjetitelja obnovljenih kaštela i interpretativnih centara</i>	0	35.000
<i>Broj novih manifestacija i događanja</i>	0	6
<i>Broj poduzetnika</i>	83	103
<i>Broj OPG-ova</i>	99	110
<i>Trajanje turističke sezone (u danima)</i>	100	130
<i>Broj turističkih dolazaka</i>	7.793	11.000
<i>Broj turističkih noćenja</i>	62.367	85.500

Mjera 1.2.2. Program poticanja razvoja MSP-ova i lokalne suradnje

Za prepoznatljivu i kvalitetnu turističku destinaciju i budući razvoj, potrebne su kvalitetne uslužne djelatnosti (trgovina, ugostiteljstvo, financijske usluge, transport, komunikacije, savjetovanje, agencije za prodaju nekretnina, upravljanje objektima i plovilima, usluge popravaka, event menadžment itd.). Poboljšanjem kvalitete stvara se dodana vrijednost, a međusobna suradnja uz ostvarenje vlastitih interesa doprinosi razvoju lokalnog gospodarstva i jačanju fiskalnog kapaciteta Općine Kršan. Navedeno omogućuje daljnja ulaganja u razvoj poslovnog okruženja.

Za poticanje razvoja MSP-ova i umrežavanja uslužnih djelatnosti, Općina će kreirati inovativne programe poticaja.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj korisnika poticajnih mjera</i>	0	12
<i>Broj poduzetnika</i>	83	103

Broj OPG-ova	99	110
--------------	----	-----

Posebni cilj 1.3. Uskladiti potrebe lokalnog tržišta rada s upisnim kvotama, obrazovnim smjerovima i politikom stipendiranja

Posebni cilj 1.3 Uskladiti potrebe lokalnog tržišta rada s upisnim kvotama, obrazovnim smjerovima i politikom stipendiranja - Osnovni problemi razvoja ljudskih resursa s aspekta tržišta rada u Hrvatskoj izraženi su kroz nedovoljno sudjelovanje svih razina vlasti na tržištu rada, neusklađenosti sustava obrazovanja s potrebama tržišta rada, nedovoljno razvijenoj svijesti o potrebi cjeloživotnog učenja i izvorima financiranja razvojnih programa. Zato je na lokalnoj razini potrebno stvoriti uvjete proaktivnog djelovanja lokalne samouprave u razvoju ljudskih resursa i lokalnog tržišta rada. Jačanjem i obrazovanjem vlastitih administrativnih kapaciteta, uspostavom suradnje sa institucijama, ustanovama i poslovnim sektorom, te kreiranjem programa stipendiranja u skladu s potrebama lokalnih poduzetnika za deficitarnim zanimanjima, Općina će se aktivno uključiti u razvoj ljudskih resursa i lokalnog tržišta rada.

Mjera 1.3.1. Program stipendiranja srednjoškolaca i studenata za deficitarna zanimanja

Kroz suradnju s poduzetnicima i PU HZZ-a izraditi će se program zajedničkog stipendiranja deficitarnih zanimanja srednjoškolaca i studenata. Programom će se utvrditi visina mjesečne/godišnje stipendije i udio participacije Općine. Ovim pristupom poduzetnici već u fazi formalnog obrazovanja izgrađuju buduće zaposlenike, što im donosi značajne financijske uštede i stabilnost poslovanja. Benefiti Općine Kršan ogledaju se kroz ostanak mladih u svom mjestu i jačanje fiskalnog kapaciteta kroz povećanje porezne baze.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj korisnika novih stipendijskih programa za deficitarna zanimanja</i>	0	20
<i>Broj zaposlenih</i>	527	600

Prioritet 2. Efikasno upravljanje prostorom i poboljšanje komunalne infrastrukture

Posebni cilj 2.1. Učinkovitije upravljati raspoloživim prostorom i aktivirati nevalorizirane prostorne resurse

Posebni cilj 2.1. Učinkovitije upravljati raspoloživim prostorom i aktivirati nevalorizirane prostorne resurse - Za dugoročni rast i razvoj neophodno je efikasno upravljanje prostorom sukladno načelima održivosti, pri čemu je posebnu pozornost potrebno posvetiti prostornom planiranju, upravljanju općinskom imovinom i redovitom održavanju javnih dobara. U mandatnom razdoblju Općina će nastaviti s aktivnostima: usklađivanja prostorno-planskih dokumenata s potrebama razvoja, rješavanja imovinsko-pravnih odnosa s ciljem aktivacije imovine, efikasnog upravljanja javnom imovinom, poboljšanja redovnog održavanja javnih površina i dr.

Mjera 2.1.1. Usklađenost prostornog planiranja s potrebama razvoja

U mandatnom razdoblju izradom novih UPU-a za dovršiti će se sveobuhvatne izmjene Prostornog plana Općine Kršan. Navedene izmjene omogućuju dugoročno održivo upravljanje prostorom općine, razvoj gospodarstva i povećanje kvalitete života.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj izrađenih UPU-a</i>	/	/

Mjera 2.1.2. Strateško planiranje razvoja

Mjera omogućuje jasno definirani dugoročni smjer razvoja Općine na temelju razvojnih resursa i potencijala, usklađuje se s razvojnim dokumentima viših razina, te efikasno i strateški usklađeno upravljanje Općinom i Općinskom imovinom, a predviđa sljedeće aktivnosti:

- ✓ Izrada strategije razvoja Općine Kršan do 2030. godine,

- ✓ Ažuriranje strategije upravljanja imovinom Općine Kršan,
- ✓ Ažuriranje Master plana turizma Općine Kršan,
- ✓ Ažuriranje ostalih strateških dokumenata Općine Kršan.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj izrađenih/ažuriranih strateških razvojnih dokumenata</i>	4	6

Posebni cilj 2.2. Očuvati prirodu i okoliš

Posebni cilj 2.2. Očuvati prirodu i okoliš, a razvoj temeljiti na načelima održivog razvoja - U mandatnom razdoblju Općina će zaštititi, očuvati i zadržati visok stupanj biološke raznolikosti, prepoznatljivog krajobraza i prirodnih resursa na području Kršana. Također će se započeti aktivnosti suočavanja s klimatskim promjenama koje mogu izrazito negativno utjecati na dugoročni razvoj Kršana. Mjere uključuju aktivnosti praćenja stanja u okolišu, sprječavanja onečišćenja okoliša i mora, učinkovito gospodarenje otpadom i nabavu električnih komunalnih vozila, poticanje korištenja OiE i poboljšanja EnU i dr.

Mjera 2.2.1. Praćenje stanja u okolišu i sprječavanje onečišćenja

Mjera se odnosi na redovno praćenje stanja u okolišu s ciljem očuvanja okoliša i bioraznolikosti, a uključuje implementaciju pametnog integriranog sustava praćenja stanja u okolišu, sprječavanja onečišćenja okoliša i mora.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Kvaliteta zraka</i>	Srednja kvaliteta	Visoka kvaliteta
<i>Čistoća mora</i>	Visoka čistoća	Visoka čistoća

Mjera 2.2.2. Učinkovito gospodarenje otpadom

Mjera podrazumijeva nastavak dobre prakse efikasnog upravljanja otpadom na području Labinštine i unaprjeđenje kvalitete ove usluge. Predviđene aktivnosti su:

- ✓ Izgradnja i opremanje reciklažnog dvorišta
- ✓ Edukacija stanovništva o načinu i važnosti odvajanja komunalnog otpada.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj reciklažnih dvorišta</i>	0	1
<i>Godišnja količina selektivno prikupljenog otpada komunalnog društva</i>	/	/

Mjera 2.2.3. Poticanje korištenja OiE i poboljšanja EnU

Općina Kršan u mandatnom razdoblju planira poticati lokalne poduzetnike i građane da u što većoj mjeri koriste OiE i poboljšaju EnU objekata u kojima borave/rade. Većina predviđenih aktivnosti odnosi se na diseminaciju informacija o mogućnosti korištenja bespovratnih sredstava iz izdašnih EU fondova.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj projekata poboljšanja EnU</i>	0	10
<i>Broj projekata korištenja OiE</i>	0	10

Posebni cilj 2.3. Poboljšati kvalitetu komunalne infrastrukture

Posebni cilj 2.3. Poboljšati kvalitetu komunalne infrastrukture - Stanje opće komunalne infrastrukture (opskrba vodom, odvodnja otpadnih voda, opskrba plinom i električnom energijom, IKT infrastruktura, uređivanje i održavanje groblja i dr.) na području općine je zadovoljavajuće. U tijeku je priprema projekta aglomeracije Labinštine, kojim će se dugoročno riješiti problem zbrinjavanja otpadnih voda i izgraditi veći dio potrebne vodoopskrbe infrastrukture. Općina će uz navedeni projekt u mandatnom razdoblju, a sukladno proračunskim mogućnostima, unaprijediti kvalitetu pružanja komunalnih usluga i ujednačiti komunalnu opremljenost u svim naseljima na području općine.

Mjera 2.3.1. Ulaganje u sustav vodovoda i odvodnje

Trenutno je u pripremi projekt aglomeracije kojim će se riješiti potrebe zbrinjavanja otpadnih voda i izgraditi veći dio potrebne vodoopskrbne infrastrukture.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Pokrivenost područja općine vodoopskrbom</i>	/	/
<i>Pokrivenost područja općine odvodnjom</i>	/	/

Mjera 2.3.2. Ulaganje u elektrifikaciju i javnu rasvjetu

Područje općine je elektrificirano i kapaciteti zadovoljavaju energetske potrebe gospodarstva i građana, a HEP provodi redovne aktivnosti održavanja i investicija u poboljšanje elektro-energetske infrastrukture. U mandatnom razdoblju predviđeno je značajno ulaganje u javnu rasvjetu na području općine Kršan (zamjena postojeće rasvjete energetski učinkovitim LED rasvjetom i povećanje prostora pod javnom rasvjetom). Mjera uključuje investicijske aktivnosti i aktivnosti redovnog održavanja javne rasvjete.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj novih rasvjetnih tijela</i>	0	/
<i>Broj zamijenjenih rasvjetnih tijela</i>	0	/

Mjera 2.3.3. Ulaganje u ostalu komunalnu infrastrukturu

Od ostale komunalne infrastrukture izdvaja se potreba proširenja kapaciteta grobalja. O grobljima na području općine Kršan brine komunalni pogon Općine. U narednom razdoblju potrebno je zbog nedostatka grobnih mjesta izgraditi proširiti i infrastrukturno opremiti groblja koja su neopremljena.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj grobnih mjesta</i>	/	/

Posebni cilj 2.4. Poboljšati kvalitetu prometne infrastrukture

Posebni cilj 2.4. Poboljšati kvalitetu prometne infrastrukture – Prometna povezanost s aspekta infrastrukture je zadovoljavajuća, uz potrebna poboljšanja. Posebno je izražena potreba za uređenjem postojećih i izgradnjom novih nerazvrstanih cesta na području općine. Uz cestovnu povezanost u mandatnom razdoblju potrebno je unaprijediti pomorsku infrastrukturu uređenjem privezišta. Prometna povezanost s aspekta međugradskog javnog prijevoza je zadovoljavajuća pa će se u mandatnom razdoblju u dogovoru s mjerodavnim županijskim tijelima iznaći rješenje poboljšanja dostupnosti i kvalitete javnog prijevoza. S aspekta sigurnosti u prometu nastaviti će se s rješavanjem crnih točaka u cestovnom prometu, poboljšanjem protočnosti prometa (kružni tokovi) i sigurnosti pješačkih prijelaza i iznalaženjem dugoročnog rješenja smanjenja prometnih gužvi tijekom ljetne sezone.

Mjera 2.4.1. Ulaganje u cestovnu infrastrukturu

Općina Kršan nastaviti će s aktivnostima izgradnje novih nerazvrstanih cesta, te tekućeg i investicijskog održavanja nerazvrstanih cesta. U suradnji s nadležnim županijskim i državnim tijelima Općina će poticati sanaciju postojećih i izgradnju novih razvrstanih cestovnih prometnica. U mandatnom razdoblju prioritet je izgradnja ceste Jurasi-D66. Također će se nastaviti s održavanjem postojećih i izgradnjom i uređenjem novih biciklističkih i pješačkih staza, izgradnjom parkirališta i punjača za električna vozila.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Duljina nerazvrstanih cesta</i>	/	/
<i>Duljina razvrstanih cesta</i>	/	/
<i>Duljina biciklističkih staza</i>	/	/

Mjera 2.4.2. Ulaganje u pomorsku infrastrukturu

Općina Kršan nastaviti će s redovnim programima održavanja i upravljanja pomorskom infrastrukturom za koju je preuzela obvezu. U suradnji sa Županijskom lučkom upravom i državnim tijelima radiće na obnovi i rekonstrukciji postojeće infrastrukture i izgradnji nove (uređenje operativne obale u Plomin Luci, izgradnja dodatnih komunalnih vezova u Plomin Luci, uređenje luke Brestova, uređenje ostale pomorske infrastrukture).

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Površina obnovljene pomorske infrastrukture</i>	/	/
<i>Broj novih vezova</i>	/	/

Mjera 2.4.3. Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu

Općina Kršan u suradnji s nadležnim tijelima nastaviti će se s rješavanjem crnih točaka u cestovnom prometu, poboljšanjem protočnosti prometa (kružni tokovi), uređenja i sigurnosti pješačkih prijelaza (instalacija usporivača, svjetlosnih upozorenja, signalizacije i sl.). Također će u suradnji s PP Labin, odgojno-obrazovnim ustanovama i lokalnim medijima, kontinuirano raditi na edukaciji sudionika u prometu o važnosti pridržavanja prometnih pravila i razvoju svijesti o sigurnosti djece u prometu.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj sigurnosno unaprjeđenih pješačkih prijelaza</i>	/	/
<i>Broj kružnih tokova</i>	/	/

Prioritet 3. Izgradnja društvene infrastrukture, poboljšanje socijalnih usluga i društvenog povjerenja

Posebni cilj 3.1. Poboljšati dostupnost i kvalitetu odgojno-obrazovnih, zdravstvenih, socio-zdravstvenih, socijalnih i društvenih usluga stanovništvu

Posebni cilj 3.1. Poboljšati dostupnost i kvalitetu odgojno-obrazovnih, zdravstvenih, socio-zdravstvenih, socijalnih i društvenih usluga stanovništvu - Za poboljšanje kvalitete života građana potrebno je poboljšati kvalitetu i dostupnost odgoja i obrazovanja, usluga u zdravstvu i socijalnog skrbi. Također je potrebno kreirati kulturne i društvene sadržaje, a posebno za mlade. Općina Kršan je prije nekoliko godina izgradila novi dječji vrtić i kontinuirano osigurava potrebnu potporu u radu Dječjeg vrtića, a korisnicima sufinanciranje dijela ekonomske cijene boravka. U mandatnom razdoblju Općina će nastaviti s provedbom navedenih aktivnosti i sukladno proračunskim mogućnostima, povećati opseg i sadržaj potpora za osnovnoškolsko obrazovanje. Obzirom da na području općine nema srednjih škola, Općina osigurava potrebna sredstva za sufinanciranje prijevoza srednjoškolaca, a za izvrsne učenika dodatne potpore u vidu stipendija. Socijalna skrb je na zadovoljavajućoj razini. U mandatnom razdoblju planira se dodatno poboljšanje socijalne skrbi i socijalne inkluzije kroz provedbu postojećih i kreiranje novih socijalnih programa, izgradnju doma umirovljenika po modelu JPP-a, izgradnju dnevnog centra/boravka za osobe starije životne dobi, organizaciju programa pomoći njege u kućanstvima osobama starije životne dobi. Za poboljšanje zdravstvene usluge nastaviti će se s provedbom postojećih i kreiranjem novih programa sufinanciranja dijela medicinskih usluga. S ciljem poboljšanja kulturne ponude poticati će se rad udruga u kulturi i pružiti potpora u kreiranju kulturnih manifestacija i događanja. Sportsko-rekreacijska infrastruktura je na zadovoljavajućoj razini. Za njeno unaprjeđenje predviđen je nastavak pružanja potpora sportskim klubovima i uslugama, održavanje postojeće i izgradnja nove sportske infrastrukture. Za povećanje sigurnosti, zaštite građana i imovine, u mandatnom razdoblju će se poticati rad DVD-a, HGSS i Civilne zaštite.

Mjera 3.1.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja

U mandatnom razdoblju Općina će nastaviti provoditi redovne programe potpore radu Dječjeg Vrtića, Osnovne škole, te stipendiranja izvrsnih učenika i studenata.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj djece u dječjim vrtićima</i>	/	/
<i>Broj djece u osnovnim školama</i>	/	/
<i>Broj korisnika učeničkih stipendija</i>	/	/
<i>Broj korisnika studentskih stipendija</i>	/	/

Mjera 3.1.2. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti usluga socijalno osjetljivim skupinama

U mandatnom razdoblju Općina će nastaviti provoditi socijalne programe pomoći socijalno osjetljivim skupinama poput: stanovništva s niskim imovinskim cenzusom, umirovljenicima, braniteljima i drugim ugroženim skupinama društva. Ovom mjerom predviđene su i aktivnosti potpore radu humanitarnim udrugama.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj socijalnih programa namijenjenih ugroženim skupinama</i>	/	/
<i>Broj humanitarnih udruga i organizacija</i>	/	/
<i>Broj članova humanitarnih udruga i organizacija</i>	/	/

Mjera 3.1.3. Poboljšanje socio-zdravstvenih usluga

U demografskoj strukturi lokalnog stanovništva sve je veći broj osoba starije životne dobi koji žive u samačkim kućanstvima. Stoga se u mandatnom razdoblju namjeravaju pokrenuti tri iznimno korisna projekta: izgradnja doma umirovljenika po modelu JPP-a, izgradnja dnevnog centra/boravka za umirovljenike i organizacija programa pomoći njege u samačkim kućanstvima starijim i nemoćnim osobama.

Ovom mjerom predviđene su i aktivnosti potpore radu udrugama koje pružaju pomoć ugroženim skupinama lokalne zajednice.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Kapacitet doma umirovljenika</i>	/	/
<i>Kapacitet dnevnog centra</i>	/	/
<i>Broj korisnika pomoći njege u kući</i>	/	/

Mjera 3.1.4. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga

Dostupnost kvalitetnih medicinskih usluga jedna je od najvažnijih sastavnica kvalitete života stanovništva. Lokalno stanovništvo suočava se s nedostatnom zdravstvenom zaštitom pa je svaki oblik pomoći u smislu poboljšanja dostupnosti medicinskih usluga od iznimne važnosti kod mogućeg donošenja odluke o iseljavanju iz ruralnih područja. U mandatnom razdoblju Općina će osigurati sredstva za sufinanciranje medicinskih usluga lokalnom stanovništvu.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj korisnika sufinanciranih medicinskih usluga</i>	/	/

Mjera 3.1.5. Poboljšanje sportsko-rekreacijske infrastrukture

U mandatnom razdoblju Općina će nastaviti s provedbom programa redovnog održavanja postojeće sportsko-rekreacijske infrastrukture i pomoći u radu sportskih klubova i udruga. Planira se izgradnja sportske dvorane u Potpićnu, boćališta, dječjih igrališta za sport i zabavu, trim staza, outdoor teretana, biciklističkih staza, šetnica i sl.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj novih sportskih terena/sadržaja</i>	/	/
<i>Broj sportskih klubova i udruga</i>	/	/
<i>Broj članova sportskih klubova i udruga</i>	/	/

Posebni cilj 3.2. Demografske mjere na lokalnoj razini

Posebni cilj 3.2. Demografske mjere na lokalnoj razini - Općina već provodi programe pronatalitetnih mjera pa će se u mandatnom razdoblju pristupiti njihovom poboljšanju kroz povećanje novčane naknade za živorođenu djecu. Također će se sukladno proračunskim mogućnostima, lokalne pronatalitetne mjere kombinirati s pronatalitetnim mjerama na nacionalnoj razini, koje su trenutno u fazi programiranja. Uz pronatalitetne mjere planira se uvođenje demografskog programa za mlade obitelji kojima će se sukladno proračunskim mogućnostima i nacionalnim programima, sufinancirati kupnja građevinskog zemljišta za izgradnju obiteljskih kuća.

Mjera 3.2.1. Pronatalitetne mjere

Općina Kršan već provodi poticajne mjere pronatalitetne politike kroz izravne novčane pomoći za novorođenu djecu i sufinanciranje ekonomske cijene dječjeg vrtića. U mandatnom razdoblju Općina će poboljšati i uskladiti navedene mjere s najavljenim nacionalnim demografskim i pronatalitetnim mjerama, a sukladno proračunskim mogućnostima.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj živorođene djece (godišnje)</i>	/	/

Mjera 3.2.2. Mjere za mlade obitelji

S ciljem zaustavljanja negativnih demografskih trendova, Općina će tijekom mandata izraditi i započeti s provedbom programa poticanja stambenog zbrinjavanja mladih obitelji s područja Kršana. Mjera će biti namijenjena i mladim obiteljima iz drugih hrvatskih krajeva koji žele doseliti u našu općinu. Aktivnosti su sadržane u sufinanciranju kupnje građevinskog zemljišta i/ili građevinskog materijala za obiteljsku kuću. Kriteriji dodjele i ostali uvjeti definirati će se pravilnikom o provedbi mjere.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj korisnika mjere</i>	/	20
<i>Broj stanovnika</i>	2.951	3.100

Posebni cilj 3.3. Kroz bolju komunikaciju s građanima i OCD-ovima (posebno s mladima) potaknuti stvaranje pozitivnih odnosa, društvenog povjerenja i kohezije

Posebni cilj 3.3. Kroz bolju komunikaciju s građanima i OCD-ovima (posebno s mladima) potaknuti stvaranje pozitivnih odnosa, društvenog povjerenja i kohezije - Uz društvene sadržaje lokalna samouprava mora biti aktivni dionik poboljšanja društvenog povjerenja, što se postiže integracijom svih društvenih skupina kroz javne panele, rasprave, istraživanja javnog mijenja, zajedničke projekte i sl.

Mjera 3.3.1. Povećanje interesa mladih za aktivnim sudjelovanjem u kreiranju i provedbi razvojnih politika

U mandatnom razdoblju uz provedbu pronatalitetnih programa i poboljšanja svih sastavnica kvalitete života (dostupnost vrtića, kvaliteta stanovanja, prometna povezanost i dr.) Općina će poduzeti raspoložive aktivnosti kako bi se mlade zainteresiralo i potaknulo za aktivnijim sudjelovanjem u kulturnom, društvenom i

političkom životu Općine Kršan. Uz osnivanja Savjeta mladih u mandatnom razdoblju poticati će se aktivniji rad mjesnih odbora u svim fazama odlučivanja.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj udruga mladih</i>	/	/
<i>Broj članova udruga mladih</i>	/	/
<i>Broj predloženih programa/aktivnosti od strane mjesnih odbora i udruga mladih</i>	/	/

Mjera 3.3.2. Transparentnost rada Općine Kršan

S ciljem stvaranja povjerenja i društvene kohezije, Općina će u skladu s raspoloživim zakonskim i administrativnim mogućnostima, kontinuirano raditi na povećanju transparentnosti rada Općinske uprave. Posebno transparentnosti donošenja odluka, proračuna Općine i ostalih važnih aktivnosti. Predviđene aktivnosti odnose se na redovno izvještavanje javnosti, diseminaciju informacija o procedurama izrade proračuna i njegovog sadržaja, povećanja transparentnosti troškova, održavanja javnih rasprava i sl.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Vrijednost indeksa otvorenosti proračuna</i>	5	5
<i>Broj predloženih amandmana na Proračun od strane političkih dionika Općine</i>	/	/

Posebni cilj 3.4. Izraditi i implementirati pametna rješenja kroz proces digitalizacije i zelenih javnih usluga

Posebni cilj 3.4. Izraditi i implementirati pametna rješenja kroz proces digitalizacije i zelenih javnih usluga - Digitalizacija je jedan od prioriteta ulaganja EU u tekućem programskom razdoblju, a njena potreba proizlazi iz tehnološkog napretka i ubrzane integracije pametnih rješenja u sustave upravljanja javnim dobrima i uslugama, proizvodne procese i svakodnevni život čovjeka. U mandatnom razdoblju Općina će započeti s digitalizacijom Općinske uprave, izradom i implementacijom pametnih rješenja upravljanja javnim dobrima i uslugama.

Mjera 3.4.1. Digitalizacija lokalne javne uprave

U mandatnom razdoblju Općina će implementirati nova tehnološka rješenja za povećanje broja javnih usluga građanima i poduzetnicima koje se mogu obaviti bez fizičkog dolaska u prostorije Općine (izdavanje suglasnosti, izjava, potvrda; zaprimanje i obrada zahtjeva i sl.). U okviru ove mjere predviđene su aktivnosti edukacija zaposlenika Općine s ciljem stjecanja dodatnih informatičkih znanja i vještina. Važno je istaknuti da će digitalizacija i implementacija pametnih rješenja rezultirati smanjenjem troškova Općine, građana i poduzetnika.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
<i>Broj digitaliziranih javnih usluga</i>	1	10
<i>Broj zaposlenika s nadograđenim digitalnim i informatičkim vještinama</i>	0	14

Prioritet 4. Zaštita i održiva valorizacija prirodne i kulturne baštine

Posebni cilj 4.1. Očuvati kulturno-povijesno nasljeđe Kršana i valorizirati ga sukladno načelima održivosti

Posebni cilj 4.1. Očuvati kulturno-povijesno nasljeđe Kršana i valorizirati ga sukladno načelima održivosti - Općina Kršan mjesto je bogate kulture i povijesti. Danas se na području općine nalaze brojni kulturni i sakralni objekti koji su zaštićeni nacionalnim programima zaštite kulturne i spomeničke baštine. Obnovom i zaštitom iste omogućuje se njena ekonomska i društvena valorizacija, te se izravno doprinosi željenoj diferencijaciji turističke ponude i većem broju kulturnih događanja za građane i njihove goste.

Mjera 4.1.1. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene kulturne baštine

U mandatnom razdoblju nastaviti će se provedbom postojećih programa financiranja redovnog održavanja kulturne baštine i stavljanjem u funkciju Doma kulture Kršan. Također će se provesti projekti izgradnje, obnove i valorizacije materijalne kulturne baštine od kojih se ističu:

1. Kaštel Kršan,
2. Kaštel Kožljak,
3. Interpretacijski centar u Plominu.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
Broj obnovljenih kulturnih dobara	0	3
Broj kulturnih dobara otvorenih za javnost	0	3
Broj posjetitelja kulturnih	500	12.000

dobara		
--------	--	--

Mjera 4.1.2. Očuvanje lokalnog identiteta

Specifični derivat lokalnog istarskog identiteta nastajao je kroz stoljeća razvoja kulture, jezika, pisma, tradicije i običaja. Nasljeđe je sadržano u jedinstvenim lokalnim dijalektima, glagoljici, Istarskom razvodu, glazbalima i nizu lokalnih običaja poput Kršanskog pira. Danas se na ovim temeljima razvijaju brojne kulturne manifestacije i događanja, a njihov potencijal za daljnji razvoj je izniman. Ovom mjerom predviđene su aktivnosti očuvanja i promocije tradicije, običaja i tolerancije; edukacije svih društvenih skupina o važnosti promicanja lokalnog istarskog identiteta, te međuregionalna i međunarodna suradnja na kulturnim i društvenim projektima.

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
Broj društava i udruga u kulturi	2	3
Broj kulturnih manifestacija i događanja	4	12
Broj članova društava i udruga u kulturi	/	/

Posebni cilj 4.2. Očuvati okoliš i prirodnu baštinu Kršana, a valorizaciju temeljiti na načelima održivog razvoja

Posebni cilj 4.2. Očuvati okoliš i prirodnu baštinu Kršana, a valorizaciju temeljiti na načelima održivog razvoja - Prirodna baština je čimbenik razvoja koji obuhvaća ruralni i prirodni okoliš s pripadajućom florom i faunom. Prirodna baština na prostoru općine Kršan kroz turbulentnu povijest ostala je očuvana pa je odgovornost očuvanja sadašnje generacije za buduće naraštaje.

Prioritet je očuvati bogatu floru i faunu, te jedinstvene krajobrazne. Zaštita je moguća kroz unaprjeđenje programa i sustava zaštite prirodne baštine, te održivog planiranja, korištenja i upravljanja.

Mjera 4.2.1. Održiva valorizacija prirodne baštine

Općina Kršan je već pripremila i dijelom implementirala projekt izgradnje Šetnice od Plomin Luke do Brestove. Općina također kontinuirano pomaže i potiče rad lokalnih planinarskih udruga i lovačkih društava s ciljem održavanja planinarskih staza i očuvanja flore i faune. Sve navedeno omogućuje izgradnju i uređenje osnovne infrastrukture za valorizaciju prirodne baštine (plaže, šetnice, pješačke staze, trim staze, vidikovci, tematski interpretacijski centri i sl.).

Predviđeni rok provedbe mjere je mandat načelnika 2021.-2025.

Indikator	Početna vrijednost	Vrijednost 2025.
Duljina izgrađenih i/ili uređenih pješačkih staza, trim staza, šetnica	/	/
Broj izgrađenih i uređenih vidikovaca	3	7
Površina novih plaža i sunčališta	/	/

5. INDIKATIVNI FINACIJSKI OKVIR ZA PROVEDBU MJERA, AKTIVNOSTI I PROJEKATA

Za ostvarenje posebnih ciljeva definiranih Provedbenim programom potrebno je osigurati dostatna financijska sredstva.

Značajan udio potrebnih sredstava osigurati će se iz proračuna Općine Kršan. Sukladno najavama resornog ministarstva i kapacitetima NPOO-a 2021.-2026., kao i VFO-a 2021.-2027., očekuje se poboljšanje mogućnosti korištenja bespovratnih sredstava iz EU fondova. Općini Kršan bi uz navedena sredstva na raspolaganju trebala biti dostupna bespovratna sredstva i alati razvoja iz Mehanizma pravedne tranzicije

Obzirom da je riječ o konzervativnom pristupu projekcije rasta proračunskih prihoda, glavnina financijskih sredstava planirana je iz EU fondova, a preostali dio iz izvornog proračuna Općine odnosno prihoda od poslovanja. Stoga predmetni Program gotovo u cijelosti obuhvaća proračun Općine i transparentno je povezan sa svim tekućim i kapitalnim izdacima proračuna.

Procijenjeni trošak provedbe mjere izravno je vezan na proračunske rashodovne pozicije, a iste su prikazane kao izvori financiranja mjera, aktivnosti i projekata.

Razdoblje provedbe odnosno mandatno razdoblje obuhvaća sljedeća proračunska razdoblja:

- ✓ 2022.,
- ✓ 2023.,
- ✓ 2024.,
- ✓ 2025.,

U tablici 4 prikazano je očekivano kretanje proračunskih prihoda i primitaka u mandatnom razdoblju.

Tablica 4: Očekivano kretanje proračunskih prihoda i primitaka u mandatnom razdoblju

Godine	2022	2023	2024	2025
Prihodi i primici	39.741.461	33.970.486	33.965.486	33.965.486
Rashodi i izdaci	39.741.461	33.970.486	33.965.486	33.965.486

Prikazani proračunski prihodi i rashodi jednaki su projekcijama planiranog proračuna za 2022. godinu i projekcijama za 2023. i 2024. godinu. Iznos proračuna u 2025. godini predstavlja konzervativnu procjenu nultog rasta u odnosu na 2024. godinu.

U tablici 5 prikazani su troškovi programskih mjera tijekom mandatnog razdoblja

Tablica 5: Troškovi programskih mjera tijekom mandatnog razdoblja

MJERE	2022	2023	2024	2025
Mjera 1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture	250.000	7.475.000	29.900.000	37.375.000
Mjera 1.1.2. Razvoj turističke infrastrukture	2.118.497	725.500	725.500	725.500
Mjera 1.1.3. Poticanje razvoja poljoprivrede	700.500	700.500	700.500	700.500
Mjera 1.2.1. Izgradnja institucionalnog okvira za gospodarsku suradnju	245.000	245.000	345.000	545.000
Mjera 1.2.2. Program poticanja razvoja MSP-ova i lokalne suradnje	20.000	120.000	140.000	170.000
Mjera 1.3.1. Program stipendiranja srednjoškolaca i studenata za deficitarna zanimanja	20.000	40.000	60.000	80.000
Mjera 2.1.1. Usklađenost prostornog planiranja s potrebama razvoja	420.000	80.000	80.000	200.000
Mjera 2.1.2. Strateško planiranje razvoja	127.300	40.000	130.000	100.000
Mjera 2.2.1. Praćenje stanja u okolišu i sprječavanje onečišćenja	50.000	160.000	450.000	450.000
Mjera 2.2.2. Učinkovito gospodarenje otpadom	366.000	436.000	2.066.000	766.000
Mjera 2.2.3. Poticanje korištenja OiE i poboljšanja EnU	120.000	40.000	70.000	50.000
Mjera 2.3.1. Ulaganje u sustav vodovoda i odvodnje	430.000	430.000	430.000	430.000
Mjera 2.3.2. Ulaganje u elektrifikaciju i javnu rasvjetu	1.250.000	1.250.000	1.250.000	1.250.000
Mjera 2.3.3. Ulaganje u ostalu komunalnu infrastrukturu	747.000	697.000	697.000	747.000
Mjera 2.4.1. Ulaganje u cestovnu infrastrukturu	2.805.000	3.780.000	4.268.500	3.617.833

Mjera 2.4.2. Ulaganje u pomorsku infrastrukturu	80.000	480.000	680.000	2.500.000
Mjera 2.4.3. Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu	400.000	650.000	650.000	650.000
Mjera 3.1.1. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti odgoja i obrazovanja	6.662.761	6.762.761	6.762.761	5.176.761
Mjera 3.1.2. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti usluga socijalno osjetljivim skupinama	1.180.000	1.400.000	1.410.000	1.410.000
Mjera 3.1.3. Poboljšanje socio-zdravstvenih usluga	86.000	120.000	300.000	450.000
Mjera 3.1.4. Poboljšanje kvalitete i dostupnosti zdravstvenih usluga	421.120	441.120	441.120	441.120
Mjera 3.1.5. Poboljšanje sportsko-rekreacijske infrastrukture	1.850.000	1.310.000	1.310.000	1.310.000
Mjera 3.2.1. Pronatalitetne mjere	120.000	150.000	170.000	170.000
Mjera 3.2.2. Mjere za mlade obitelji		90.000	500.000	800.000
Mjera 3.3.1. Povećanje interesa mladih za aktivnim sudjelovanjem u kreiranju i provedbi razvojnih politika	50.000	50.000	50.000	50.000
Mjera 3.3.2. Transparentnost rada Općine Kršan	20.000	20.000	20.000	20.000
Mjera 3.4.1. Digitalizacija lokalne javne uprave	440.000	850.000	800.000	500.000
Mjera 4.1.1. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene kulturne baštine	4.276.000	27.820.000	40.570.000	66.070.000
Mjera 4.1.2. Očuvanje lokalnog identiteta	34.740	34.740	184.740	219.740
Mjera 4.2.1. Održiva valorizacija prirodne baštine	30.000	650.000	1.050.000	500.000

U tablici 6 prikazani su očekivana bespovratna sredstva iz EU fondova i nacionalnih izvora sufinanciranja projektnih aktivnosti po mjerama.

Tablica 6: očekivana bespovratna sredstva iz EU fondova i nacionalnih izvora sufinanciranja projektnih aktivnosti po mjerama

MJERE (EU Fondovi+Nacionalni)	2022	2023	2024	2025
Mjera 1.1.1. Izgradnja poduzetničke infrastrukture	212.500	6.353.750	25.415.000	31.768.750
Mjera 2.1.2. Strateško planiranje razvoja	50.920	16.000	52.000	40.000
Mjera 2.2.1. Praćenje stanja u okolišu i sprječavanje onečišćenja	35.000	112.000	315.000	315.000
Mjera 2.2.2. Učinkovito gospodarenje otpadom	274.500	327.000	1.549.500	574.500
Mjera 2.2.3. Poticanje korištenja OiE i poboljšanja EnU	60.000	20.000	35.000	25.000
Mjera 2.3.3. Ulaganje u ostalu komunalnu infrastrukturu	560.250	522.750	522.750	560.250
Mjera 2.4.1. Ulaganje u cestovnu infrastrukturu	500.000	1.000.000	1.300.000	1.000.000
Mjera 2.4.2. Ulaganje u pomorsku infrastrukturu		384.000	544.000	2.000.000
Mjera 2.4.3. Povećanje sigurnosti u cestovnom prometu		200.000	200.000	200.000
Mjera 3.1.3. Poboljšanje socio-zdravstvenih usluga		102.000	255.000	382.500
Mjera 3.4.1. Digitalizacija lokalne javne uprave		722.500	680.000	425.000
Mjera 4.1.1. Zaštita, obnova i stavljanje u funkciju obnovljene kulturne baštine	3.420.800	23.647.000	34.484.500	56.159.500
Mjera 4.1.2. Očuvanje lokalnog identiteta	0	0	129.318	153.818
Mjera 4.2.1. Održiva valorizacija prirodne baštine	0	520.000	840.000	400.000

Kao što je prikazano u prethodnoj tablici, Općina Kršan za najveći broj investicijskih i reformskih aktivnosti namjerava koristiti bespovratna sredstva iz nacionalnih i/ili EU

fondova. Posebno kad je riječ o financijski zahtjevnim projektima izgradnje poduzetničke infrastrukture i valorizacije kulturne i prirodne baštine. Očekivani udio sufinanciranja za navedene kapitalne projekte iznosi prosječno 85,0% prihvatljivih troškova.

6. OKVIR ZA PRAĆENJE I IZVJEŠTAVANJE

Provedba Programa kompleksan je i zahtjevan proces. Za njegovo provođenje potrebno je imenovati provedbeno tijelo unutar lokalne javne uprave, definirati mehanizme provedbe, izraditi financijski plan financiranja predviđenih aktivnosti, definirati postupke praćenja i evaluacije programa i projekata, te osigurati redovito informiranje javnosti.

Najvažniju ulogu u provedbi imaju načelnik i Radni tim za provedbu Programa, a njegovu osnovu čine ključni članovi Radnog tima koji je sudjelovao u izradi predmetnog Provedbenog programa.

Procedure i rokovi praćenja i izvještavanja o provedbi Provedbenog programa propisani su Pravilnikom/Uputama kojim je određeno da se izrađuje polugodišnje i godišnje izvješće.

Tablica 7: Okvir za praćenje i izvještavanje

Izvjeshće	Izrađuje	Rok podnošenja	Dostavlja se
Polugodišnje i godišnje izvješće	Voditelj radnog tima	Polugodišnje izvješće – 31.07. tekuće godine Godišnje izvješće – 31.01. naredne godine	Načelniku Općine Kršan

Osnovu izrade godišnjih izvješća o provedbi Programa čine rezultati nadzora i evaluacije. Za nadzor i evaluaciju potrebno je identificirati indikatore ostvarenja mjera, prioriteta i ciljeva, a isti su već prethodno identificirani.

Uzimajući u obzir metodologiju izrade i specifičnosti jedinica lokalne samouprave definirane su sljedeće skupine indikatora:

- ✓ stupanj ostvarenja utvrđenih ciljeva, prioriteta i mjera,
- ✓ ostvareni rezultati i učinak na razvoj,
- ✓ učinkovitost i uspješnost u korištenju financijskih sredstava.

Provedbenim programom definiran je veliki broj različitih razvojnih mjera i aktivnosti pa je potrebno izraditi bazu podataka koja će sadržavati sve relevantne informacije i podatke provedenih aktivnosti. Upravljanje bazom podataka je u djelokrugu rada Radnog tima. Podaci i informacije baze podataka zapravo su vrijednosti indikatora učinka pojedinih aktivnosti unutar razrađenih mjera.

Obzirom da su mjere detaljno razrađene, najveći broj indikatora već je definiran. Na Radnom timu ostaje da mjeri učinke provedbe mjera, aktivnosti i projekata, a njihove vrijednosti unosi u bazu podataka.